

MAGYAR LAP

+ 3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen.

Nagy-Ramaszetter Róbert urnak

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 248 (1394) szám * Szombat, 1936 október 31

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A csehszlovákiai cserkészek hódolása Károly román király előtt

A Szokol-egyesületek is ünnepelték a királyi vendégeket. Díszelőadás a prágai nemzeti színházban

Prágából jelentik: A Hradzsiban csütörtökön délután a csehszlovák cserkészek hódoló felvonulást rendeztek Károly király és Mihály trónörökös előtt. Károly király, mint a román cserkészek vezére és parancsnoka kijelentette, hogy a cseh és román cserkészek összetartása erősíti a két ország szövetségét.

Károly király és Mihály nagyvajda ezután Benessel a Szokol-egyesületek központi épüle-

tébe ment. Itt a cseh és román ifjusági tornaegyletek vezetői beszédeket váltottak, amelyek a Szokol-egyesületeknek a festnevelés és általános nemzeti nevelés körül kifejtett munkásságát méltatták.

Este a nemzeti színházban díszelőadás volt, amelyen Károly király Benes felesége társaságában ült a díszpáholyban, Benes pedig Mihály nagyvajda társaságában.

Részletek az államfők és külügyminiszterek közötti tanácskozás eredményéről

Bármelyik kisantant állam megkezdheti a római egyezményes államok felé a közeledést

Bucuresti. Saját tud. A tegnapi nap. — jelentik a Dimineata Prágába kiküldött tudósítója — elhatározó volt politikai tekintetben. Károly király, Benes elnök és Antonescu külügyminiszter három órán át tanácskoztak az időszzerű kérdésekről, aztán Antonescu és Benes együtt folytatták a tanácskozásokat, amelyek befejeztével Antonescu kijelentette, hogy tökéletes megegyezés létesült minden kérdésre vonatkozólag.

A megállapodások — folytatja a tudósítás — a következőkben összegezhetők: közelről megvizsgálták a gazdasági viszony feszültségének enyhítését, a Kisantant államai és a római egyezmény aláírói között. A Kisantant államai nem akarnak egymással versengő gazdasági blokkokat a Duna-medencében. Megegyeztek a pozsonyi egyezmény erre vonatkozó szakaszának alkalmazásában s megadták a három állam mindegyikének a szabadságot, hogy tárgyaljon más államokkal való esetleges közeledés dolgában, amennyiben ez mindhárom állam hasznára van.

Benes ama kijelentésének megfelelően, hogy a Kisantant nem börtön, hanem erőd, folytatódni fognak a tapogatódzások Lengyelország, Olaszország és Németország felé közeledések létesítésére.

AZ OROSZ KÉRDÉS.

Sokat tanácskoztak az orosz kérdéstről. Azok a közlések, amelyek Tatarescu belgrádi

látogatásával kapcsolatban egy szovjetellenes román-jugoszláv front képzéséről szóltak. — a Dimineata értesülése szerint — teljesen alaptalanok. Románia kifejezésre juttatta óhaját, hogy Szovjet-Oroszországgal való jó viszonyát mélyítse, anélkül azonban, hogy erre új diplomáciai megegyezést kívánna létesíteni. Másrészt Csehszlovákia másik két kisantantbeli szövetségeseinek hozzájárulásával meg fogja őrizni eddigi külpolitikáját Kelet felé.

Az Universul-t így értesíti prágai tudósítója:

A NÉMET-OLASZ VISZONY ÉS EGYÉB ÉRDEKESSEGEK.

A megtárgyalásra került kérdések között szerepeltek: a német-olasz viszony fejlődése, a revízió kérdése s a veszély, melyet a jelenlegi területi állapotok megváltoztatására irányuló mindennemű törekvés az általános európai helyzetre jelent. A Duna-medence kérdése és az orosz-kapcsolatok ügye.

A délután folyamán — írja — meglátogattuk a Ceska Moravszka-gyárat, ahol jelenleg a román állam által rendelt tankokat készítenek. Az óriás tankok és motorok valóban megfélemlítő benyomást keltenek, — fejezi be a tudósítást.

Mussolini béketervet terjeszt a világ elé

Vasárnap Milanóban nagy beszédet mond a Németországai való megállapodás alapján

Rómából jelentik: Illetékes helyről nyert értesülés szerint Mussolini vasárnap Milanóban a Dóm-téren nagy beszédet mond. Ez alkalommal a világ közvéleménye elé nagyszabású béketervet

terjeszt és részletes programot ad a béketerv érdekében tartandó tárgyalásokra vonatkozólag. A béketerv a Németországgal történt megállapodásból indul ki.

Remeték a betűrengetegben

(S. I.) — Az aránytalanság valóban nagy. Az egyik oldalon körülbelül (a 38 közül) 34 magyarok számára frt napilap, legalább 100.000 naponta eladott lappéldánnyal és mintegy 150 éhbérek megvett újságróval s ez az egész kétségkívül tekintélyes apparátus tulajdonképpen semmit sem törődik a magyar falu és a magyar városi kisember gazdasági felszabadulásával, e felszabadulás egyetlen kéznél levő eszközével: a szövetkezettel. A másik oldalon pedig néhány magányos elszigetelt ember, ki szívesen rángatná a vészharangot, ha köteleztetné tudná kaparítani. Ezek között akad azonban olyan szívós férfiú, ki nem adja fel a harcot. Öntött magának kis harangozkát s annak kongatásával hívja ehhez a korszerű magyar munkához tépelődő, téves utakon tévelygő testvéreit.

Ezt a szerény kis harangozkát Carpatpost néven, könyvformában küldi szét csekély számú előfizetőinek Fekete Nagy Mihály, a kis lap rajongó szerkesztője. A lap célja az, hogy a mi itteni életünk gazdasági realitásaira, kézzelfogható gazdasági valóságaira hívja fel a figyelmünket s arra tanítson, hogy miképpen kell ezeket a realitásokat megismerni, számbavenni, az így számbavett és megismert valóságokra építeni. Az a hite ugyanis, hogy az eféle számbavétel nélkül és anélkül, hogy annak tanulmányi köztudattá, mindennapos beszédanyagává ne válnának, — semmiféle építő eredményt társadalmi és gazdasági vonalon nem lehet elérni. Mi pedig azt hisszük, hogy ebben a hitében mélységesen igaza van.

Sok embernek van közöttünk igen határozott véleménye arról, hogy a mi itteni mindennapos életünkben, társadalmi és gazdasági magatartásunkban mi van rosszul és mit hogyan kellene másképpen csinálni. Szinte mindenkinél. Amilyen sok azonban közöttünk az ilyen ember, éppen olyan kevés van abból a fajtából, ki megállapításait nem másokon, hanem saját magán kezdi és legelőször a saját maga magatartásán változtat. Avagy pedig a maga mesterségének körében kezd olyan tevékenységbe, mely ezt a felismerést a mindennapi életnek valamelyik kicsiny szögletében valóssággá igyekszik tenni.

A magányos munkás, kiről most tanulságos sorokat szeretnénk írni, ehhez az utolsó fajtahoz tartozik. A személyi kép, melyet adni tudunk róla, igen hiányos, mert személyes ismereteink is hiányosak. Csak azt tudjuk, hogy fiatal ember, de súlyosan asztmás, asztmája miatt került Bucurestibe, mert e városnak száraz levegője kitűnő hatással volt betegségére. Meg azt, hogy asztmája nem tartotta vissza attól a meredek úttól, mit a mi magyar közönségünk közönyének és nagymértékű tájékozatlanságának legyőzése jelent.

Erről az útról tudósítanak a Carpatpost lapjai, melyek műszaki szempontból bizony elég kezdetlegesek, megjelenésükben olykor hosszabb időközök támadnak, de már vagy három év óta mégis mindig újból napvilágot látanak és mindig rendkívüli tanulságos, igen hasznos, amellet pedig számunkra új dolgokra tanítanak.

Ebből a kis könyvformából tudniillik valóban tanulni lehet. Magunk is számos hasznos ismeretét köszönhetünk önzetlen munkásságának. A mi itteni mindennapos életünk valósságainak ismeretét,

Mindaz adatok alapján, melyet fáradtságos magányos munkával saját maga gyűjtött össze, vagy szedegetett ki összesített hivatalos kimutatások számhalmából.

Ebben a lapocskában olvastunk hasonlóképpen magányos magyar és szász történelmi kutatók végtelenül érdekes felfedezéséről, hogy a déli Kárpátok szélén feltűnő szabályosságban — szinte pontosan 12 kilométerre — állanak egymástól az Árpád-kori vártemplomok, vagy egykori templomok romjai, ami arra vall, hogy nem véletlenül, hanem egész várrendszerről van szó. Ez a várrendszer pedig a Cenk tetején kezdődik, ahol szász tudósok ástak ki vártemplomromot s ők állapították meg a tudomány tiszteletreméltó pártatlanságával, hogy valóban Árpád-kori emlékre bukkantak.

Es ennek a könyvomatossnak legújabb számában olvastunk, egészen részletes, nagy fáradtsággal és szakértők segítségével megszerkesztett utasítást a falusi szövetkezeti vezetők számára.

Nem olyan utasításról van itt szó, amelyet szövetkezetek szabályszerű megalakítása érdekében szokás adni. Ezt kitűnően és lelkiismeretesen elvégzik szövetkezeti központjaink. A Carpatpost mélyebbre nyomja egy nyommal az ásóját és arra akarja a falusi szövetkezetek vezetőit megtanítani, miképpen kell falusi környezetük gazdasági realitáit, mindennapi valóságait felismerni, számbavenni és ennek tanulságait a szövetkezet boldogítása érdekében hasznosítani. Milyen fontos és mégis mennyire elhanyagolt szempont! Hiszen valósággal az a szabály, hogy a falusi értelmiség éppen azt nem látja meg, ami mellett él, mert megszokta, hanem — mindig másfelé, a távolba néz és onnan várja a segítséget. Fekete Nagy Mihály kérdőpontjai arra tanítanak, hogy ez a segítség minden esetben ott van a faluban, a falu parlagon heverő gazdasági kincseiben, melyeket erkölcsi erővel — a bizalmon felépülő szolidaritással — mozdósítani lehet.

A kiindulópontot a *hitelszövetkezetben* látja ez a tanítás:

... a bankválságból — olvassuk a bevezető sorokban — a hitelszövetkezeteknek megérősödvé kellett volna kikerülniök, mert ekkor tűnt ki legjobban a *hitelszövetkezetek korszerű* volta és *főlénye a bankok felett főképpen falun* és különösen *kisebbségi* sorban... Ehhez azonban különleges iskolázottságra van szükség, aminek hiányában hitelszövetkezeti vezetőknek nem sikerült még kihasználniok a szövetkezeti munka korszerű voltát és főlényét a bankok felett...

A mi közéletünk eddigi törvénye szerint az efféle megállapítás után következik a főlényes, könnyed támadás és számonkérés. A felelősség áthárítása másokra. Annak a köztudatnak a terjesztése és nevelése, hogy mindenért mindig mások, a vezetők, az egyházak a felelősek és nem mi magunk, kiknek ahhoz van jogunk,

hogy mindent készen valaki az asztalunkra tegyen. Mindegy, hogy ki, csak ott legyen.

A különbség éppen az, hogy ez a kis lap ilyenkor nem támad, nem fölényeskedik, hanem — *tanítani* kezd.

... a mai helyzetben — írja például ez a legújabb száma — a hitelszövetkezet nem tudja lerázni magáról a bankok nagy válsága nyomán ránehezedő bizalmi válság nyugtát, csak ha a *falufelzárkózás szolgálatában* áll és munkájával igyekszik az ugyancsak válsággal küzdő falu terheit könnyíteni. Az eddig tapasztaltak alapján éppen elég alkalom volt meggyőződni arról, hogy a falu igazán *csak maga segíthet önmagán*, nem számíthat a mai világban támogatásra. Ha a hitelszövetkezet *bele tud kapcsolódni a falu e magát megsegítő munkájába*, amiből igen hasznos részt vehet, szétporlik körülötte a bizalmi válságnak még a nyoma is és ezzel *mindörökre megteremtí magának létalapjait* a faluban...

A következő oldalakon pedig egészen aprólékos tanácsok és utasítások következnek, miképpen kell számbavenni a falu mezőgazdasági értékeit: a földet, a jógazdát, az állatállományt. Miképpen kell nyilvántartani a szociális élet el-

lenségeit és kinövéseit: a falusi uzorát és módszereit, a takarékoság alakulását, a falu termelési fölöslegeit és fogyasztási hiányait stb.

Végül pedig néhány példa az életből: ... bányai szövetkezetek szállítottak török-buzát úgy, hogy a piaci árakhoz viszonyítva mind az *eladó szövetkezet*, mind a *vevő szövetkezők 15-20 százalékos előnyhöz jutottak*. Így lehet fatermelő vidékekről deszkát szállítani vetőmagvakért stb. a kereskedelem és a *kereskedelmi haszon teljes kikapcsolásával*, mi így a gazdák zsebében marad, 20, sőt 30 százalékos árkülönbözet arányában is...

Nagy lelki örömmel olvastuk Fekete Nagy Mihály kis lapjának ezt a legutóbbi számát. Lehet, hogy meg kellett volna elégednünk ennyivel. Nem bizonyos ugyanis, hogy e lelkes sorok használnának neki. Előfordult már, hogy baráti oldalról kértek: ne írjunk munkásságukról, mert bizonyos körök előtt azonnal katolikus, sőt antiszemita gyanuba keverednek, ez pedig bajjához nőhet szegény fejükön...

Fekete Nagy Mihály tevékenységét azonban olyan hasznosnak és szakszerűnek látjuk, hogy feltesszük: még a mi támogatásunkat is kibírja...

A magyar postatakarékpénztári betéteket májusban vagy júniusban fizeti ki a román kincstár

Valószínűleg 2:1 lesz a lei-átszámítási kulcs

Mint ismeretes, a magyar postatakaréknál elhelyezett betétek ügyében az utódállamok és Magyarország között egyezmény jött létre, mely az utódállamok betétesei részére a visszafizetés módjait szabályozza. Az egyezmény értelmében Jugoszlávia és Magyarország között lezárult az ügy. A román betétesek azonban technikai okokból máig sem juthattak pénzhez.

Bucuresti munkatársunk felkereste ez ügyben a bucuresti postai vezérigazgatóságon Maneanu igazgatót, akihez ennek az ügynek az intézése tartozik. A következőket mondta:

— Az értékek a romániai postatakarékpénztári betétesek kifizetésére megérkeztek, magyar állami kölcsönkötvényekben. Ezeket letétbe helyezték a pénzügyminisztériumnál, ahonnan meg kell kapnunk a megfelelő kiutalást leiben. Ehhez azonban szükséges, hogy a pénzügyminisztérium beillesse a kérdéses összeget költségvetésébe. A költségvetési év azonban tudvalevőleg áprilisban kezdődik, a kifizetésekre tehát előreláthatólag csak 1937 májusában, vagy júniusában kerül a sor.

Hogy a lei-átszámítás milyen kulcs szerint

fog történni, azt még ezután dönti el a pénzügyminisztérium. Valószínűleg 2:1.

Majd annakidején felhívásokat fogunk közzétenni a lapokban s minden betétkönyvecske tulajdonos megjelenik a legközelebbi postahivatalnál, vagy annál, amely annak idején a betétkönyvecskét kiállította s megtörténik a kifizetés.

A budapesti takarékpénztár romániai hitelezőinek egyesületéhez — folytatta Maneanu igazgató — nincs nekünk semmi közünk, de az engedményezéseket természetesen figyelembe kell majd vennünk a kifizetésnél. Ha jogosult engedményezett mutatja fel a betétkönyvecskét, az ő számára történik a kifizetés, ellenkező esetben az eredeti tulajdonos kezéhez.

Olvassátok és terjesszétek

a Magyar Lapok-at!

Az öreg hajó

Írta: Révay Géza

A kabinom. A keskeny ágy, benne kőkemény a szalmazsák, rajta durva pokróc és a párna, amelyen órák muiva is ott voltak fejem körvonalai. A padló, rossz időben ide-oda lo-csogott a víz rajta, megázlatta a kókuszszőnyeget, beszívargott a szekrénybe és zöldes-sárga penészvirágokkal hintette meg ott ácsorgó cipőimet. A kicsi, kerek ablak, gumigyűrűje mindig szakadozott, csavarjai vásottak, néha alig lehetett meghuzni őket. Az üveg már réges-régen repedt rajta, vigan füttyül a szél a hasadáson és mikor cseppel milliódjait hurcoló tenger néha bekandikált rajta, vékony kis patakban csorgott a sós víz ágyamra. A mosdó csapja időtlen-idők óta rozsdásan állt, a kabin falait kikezdte a szű, éjszakánként kísérteties hangok támadtak, — a vaslomez és a fadesszék között tanyázó patkányok pörlekedő, éhes csivogása.

Düledező, rogyant bárka, kivénült hajóveterán, de sokszor gondolok rád, de sokszor táncolnak előttem azok a fehér betűk, nevednek betűi, amelyek csüggedésnél, fáradtságnál mintha reneteg szeretettel cirógattak volna végig — mindig akkor, amikor senkim sem volt, aki megfogta volna fáradt kezeim — fe-kete, ormóttan testeden vakítottak olyankor a betűk... mintha az agyamba akarták volna égetni önmagukat... *Speranza... Reménység.*

Öreg bárka, mikor én tapostalak, még negyven esztendő bámult rám, karcsu árbócaidról Fulaidon, bordáidon a két ujjnyi festé-ken át rozda viritott, hiába kenték rá a renege-

teg lakkot, az öregek megátalkodottságával tüzdelted megint tele vérszénen pusztító belső betegséged tüzelő láz-rozsáival.

Bizony öreg Barátom (mert azok voltunk, ugy-e?) sokszor gondoltam arra, hogy az éhes idő, amely mohón, falánkul vágta beléd csatogó fogait, miért nem inkább engem kezdett ki, hiszen Te védekezni sem tudtál... talán meghosszabbíthatam volna életedet!

Ezernyi, nem százezernyi lyuk volt az öreg hajón, negyven esztendő százezer apró, vérsző sebé.

Folyók bejáratában, szűk csatornákon homok surolta, kőmóló döngötte, itt-ott horpadás éktelenkedett rajta, mint rég meghalt viithek sisakján a buzogánycsapás nyoma. Telen felig befagyott öblökben küzdött, oldalait vakítófényre koptatták a jégtáblák, apró jég kalapácsok kopácsoltak végig rajta, ezernyi tűszurás, ezer kis koccanás, ezer kis seb, mind-megannyi rozsdafészek.

Lenn, a hajó mélyén, csak a mával törődő emberek cementtel takargatták a sebeket. Kivülről kapcsi, pénzhajhászó javítóműhelyek kengették a vaslemezeket újabb és újabb festékréteggel. Néha kicseréltek egy köteleet, egy csigát, nagynéha egy repedt ablakot, a hidat azvonnázolták fehérre, vörösre, silány kozmetikai kísérlet, a jég, a vihar és a tenger mégis mindent leszedtek róla, mint a pipiskedő vén dákák ifjú arcáról a fiatalságot leszedi a csufosan csapkodó eső.

Negyven esztendő! Ki tudja hányszor negyven ordító vihar, tenger korbácsoló örületes cyklon, hajó-egyet beborító gaurizankári hullámhegvek.

Ki tudja hányszor negyven hidegen ragyogó holdtölte, mesebeli napfölkelte-naple-

mente, negyven esztendő alatt hány bolyongó tengerész, hány durva, aki fogcsikorgatva rugdalta meg és hány, aki könnyes nosztalgival simogatja még ma is gondolatban azokat a rozsdamarta sebeket. Kár, hogy a hajók nem tudnak beszélni!

Hiszen ha megszólalna az öreg hajó!

Ifjú korában utasok hemzsegték hófehér fedélzetén. Roppant gyomrában Kelet kincseit nurcolta, gépe a fiatalok öntudatos dohogásával ütötte a taktust a hátán táncoló párok valcerjaihoz.

Száguldott a hullámok tetején. Feszülve játékosan furta orrát a vízbe, koromfekete oldaláról lepergett a tolokodó habok és hajnalban ámulva nézegette magát sükörsima testén a fölkelő nap. Pityvet hányt a viharak, kényesen rázkódott meg, ha fedélzetére bevágódott a hullám, aztán folytatta útját, a roppant önbizalom szinte szétfeszítette szegrecselt testét.

Egyik vihar jött a másik után, egyik esztendő a másikra, durranó pezsgősüvegek freccsenő, mámorító hab csorgott rajta végig Ujlesztendő. Feltámadást, vagy lassan, borzongatóan kongó halált hirdetett.

Izmos horonyai végig szántották a világot minden kikötőjének főenyét, zúgó, csattogó propellere a földkerekség minden tengerét meghasogatta. Ha befutott, ha kifutott, sirókacagó emberek intettek eléje — utána... a *Speranza!* a *Speranza!*

Aztán meglassudott a gép, elmaradoztak az emberek. A pianino billentyűi lenn a szalonban megsárgultak, már csak a víz táncolt néha a fedélzetén és a szél, a kötelek között füttyülő, siró, sivitó vihar zengett hozzá ismerős melódiát.

Hajszolják egymást az évek. Az óra ke-

Öt hónapon keresztül havonta átlag 2 kilót fogyott

és boldog, hogy újra visszanyerte alakját. Nem tetszene Önnek is, hogy 5 hónap alatt 9 és fél kilót fogyjon és energikusabb, életvidámabb, egészségesebb legyen? Mérje meg magát még ma és jegyezze fel súlyát. Azután vásároljon egy üveg Kruschen-t, szedjen egy hónapon keresztül minden reggel, egy kanálnyi Kruschen sőt egy pohár meleg vízben és egy hónap múlva mérje meg magát újra. Meglepetéssel fogja látni, mennyit fogyott. Olvasson el egy hölgy levelét, aki így tett:

„Különös örömet okoz, hogy írhatok önöknek néhány sort, a Kruschen sőről. Én is próbát tettem e sókkal és mondhatom, hogy valóságos csodát tetek. Öt hónappal ezelőtt 69 és fél kilót nyomtam. Most 60 kilót nyomok — öt nap előtt mértem meg magam. Az egészségi állapotom sokkal jobb. Örvendek, hogy nem szakítottam meg a kúrát, különben nem szabadultam volna meg a hájrételtől, amely teljesen deformált”. — V. R.

Kruschen megtámadja a zsírképződést és előidéz a meg nem emésztett anyagok tökéletes eliminálását, valamint a haszontalan anyagok feleslegének az eltávolítását a szervezetből. Ha ezeket a haszontalan anyagokat nem távolítjuk el rendszeresen, maga szervezetünk alakítja át azokat hájjá.

A Kruschen só az ország minden gyógyszer-tárában és drogeriájában kapható. Nagy üveg 95 lel, kis üveg 60 lel.

Tűzkeresztesek és kommunisták csatája egy párizsi külvárosban

Párizsból jelentik: Párizs egyik külvárosi épületében a volt tűzkeresztesek gyűlést tartottak. Az épület körül összeverődött kommunisták a rendőröktől azt követelték, hogy kutassák át a tűzkereszteseket, nincs-e fegyver náluk. A rendőrök eleget akartak tenni a követelésnek, de az átkutatás közben vad dulakodás támadt a vad tűzkeresztesek és a kommunisták között. Mintegy kétszáz tűzkeresztes egy garázsban torlaszolta el magát, mire a kommunisták megrohanták a garázst és fel akarták gyújtani. Megérkezett azonban a mozdórszégnek mintegy ezer tagja és helyreállította a rendet.

Kiadták az orvostudományi Nobel-díjat.

Stockholmból jelentik: Az orvostani és élettani Nobel-díjat az idén megosztották Sir Henry Hallett Dale, a londoni országos orvostudományi kutatóintézet igazgatója és Lowy Ottó, gráci egyetemi tanár között.

gyetlen mutatója nem állott meg egyetlen pillanatra sem. A rozsdás tépőfogai derekas munkát végeztek az öregedő testen, mikor a negyedik X odasorakozott társai, mellé, a hajó kerek ablakai, mint halálba indulók megtörő zemei, úgy néztek rám.

Azt mondják (a Gondviselés nem akarta, hogy ott legyek), szép vége volt az öreg hajónak.

Az emberi kapzsiság jótétemény volt neki, nem szedték szét és nem adták el ócskavasnak. Mikor utolsó útjára indult, ziháló géppel, ezer sebével, gondolt-e valaki arra, hogy utoljára indul csatába a vén hajó?

Valahol az Indiai óceánon megrázkódott és kettétörtött. De nem volt kegyetlen. Várt türelmesen, tatóngó sebével, míg mindenki csónakba szállt, aztán rekedten, fájdalmasan utolsót bődült a hajókürt. Mikor az eszeveszeten menekülő emberek visszapillantottak, magányos sárly begyeskedett alig kilátszó árbócának csúcsán. Aztán felrebbent a madár és sokáig, nagyon sokáig örvénylett, zúgott, sistergett a tenger.

Most ott fekszik valahol Hátsó-India közelében, sokszáz lábnyi mélységben, oldalára hólve — megpihenve.

Csodálkozó halak, rákok, tengeri csillagok tanyája lett. Kugylók milliója borítja, nem zavarja a mély vizek sötétjét semmi, nagynéha vetődik arra egy-egy világítóhal és fényes testével végigkuszlik rajta.

Ma este, annyi év után, megint eszembe jutott az elpihent hajó, mert a Duna felől panszos, halkuló hajókürt szavát sodorta erre, felem az októbeli szél.

A Speranzának is úgy szólt a kürtjel

TÉNY, HOGY

a tudomány nem talált szert, hogy újra haj nőjjön, ha az egyszer kihullott. De talált olyan szert, amely megakadályozza a hajhullást. Ez a szer a TRILYSIN, a tudományos készítmény, amely megerősíti a hajhagymákat és azokat megfelelő táplálékkal látja el.

Az angol parlament ismét megkezdte ülészeit

Eden külügyminiszter hosszú beszédben szólt a spanyol eseményekről. — Aaptalanoknak minősítette a szovjet vádjaikat

Londonból jelentik: Az angol alsóház hosszú nyári szünet után csütörtök este ült össze első ízben. Az ülés előtt vált csak köz-tudomásúvá, hogy a Baldwin-kormányt részben átalakították. A skóciai miniszter ugyanis szünet alatt meghalt. Helyébe Walter Elliott eddigi földművelésügyi minisztert nevezték ki. A földművelésügyi tárca élére pedig az eddigi pénzügyi államtitkár került. Egyidejűleg Baldwin a szűkebbkörű kabinet tagjává léptette elő Hore Belisha közlekedésügyi minisztert.

Eden külügyminiszter részletesen foglalkozott a spanyolországi eseményekkel. Kifejtette, hogy új világháború támadhatna, ha más államok részéről beavatkozást engednének a spanyol ügyekbe. Az angol és francia kormány kezdet óta azon volt, hogy Spanyolországot küzdelmében elszigetelje. A londoni semlegességi bizottság jól szerepelt ebben a dologban. A szovjetnek a semlegesség megsértéséről előterjesztett panaszaira nincs bizonyíték; egyetlen vád se elfogadható.

— Az angol kormány — mondotta Eden

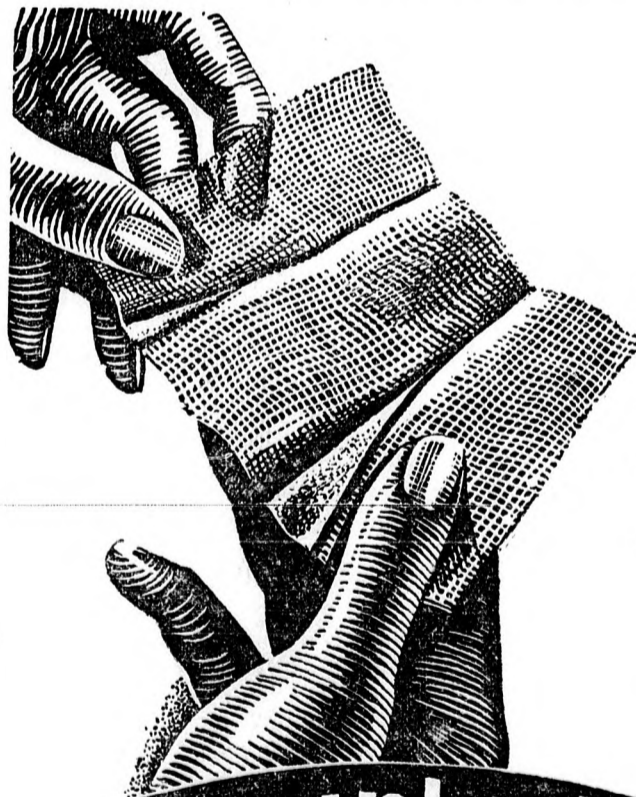
— ragaszkodik eddigi politikájához. Biztonsági vasfüggönny akar húzni Európa köré.

Eden beszéde után Ormsby gyarmatügyi miniszter a palesztinai forrongások befejeződéséről tett jelentést. A zavargások kitörésétől kezdve október 15-ig 306 ember vesztette életét. A mohamedánok 187, a zsidók 80, a keresztények 10 halottat veszlettek. Az angol frontharcosok halottjainak száma 21, a palesztinai rendőrség és határőrség halottja 8.

BALDWIN BIRALATOT MONDOTT A NÉP-SZÖVETSEGRŐL S A FASIZMUSRÓL ÉS A KOMMUNIZMURÓL

Londonból jelentik: Az alsóház csütörtöki ülésének befejezéséül Baldwin nagy beszédet mondott.

— Egész Európa — úgymond — viharos tengerhez hasonlít. A Népszövetség nem vált be és nem tudta lecsendesíteni a nagy vihart. A demokrácia és tekintély kormányzat között az angol demokrácia rendszere a helyes. Angliában sem a kommunizmus, sem a fasizmus nem verhet gyökeret.

Ex a

PANSAPLAST SEBTAPASZ

a higiénikus
gyorskötés!

Gyorsan tapad és tisztán tartva elzárja a sebet. Csak a védőgazet kell lehuznia róla, azután a tapaszt szélein kissé kinyújtva a sebre helyezni. Szilárdan rögződik a tapaszt a sebre, nem csuszlik, amellet a bőrt nem tépi és ami a legfontosabb, a szabad mozgásban nem akadályoz

Pansaplast „Sebtapasz”

MINDEN GYÓGYSZER-TÁRBAN DROGERIÁBAN ÉS KÖTSZERÉSZNÉL KAPHATÓ

Aranybetűs nevek

a krónikás könyv elsárgult lapjain

Mercurea-Ciuc, október 28. A mai ideges, nyugtalan, gondterhes világban valóságos testi és lelki orvos. Ha régi események, feljegyzések őszinte leírását olvassuk. Egy-egy egyház-köztség házi történelmében való tallóztatás sok esetben mélyen megható, többször felüdítő néha mosolyfakasztó különösen akkor, ha krónikafrójának megvolt minden történése, eseményre maga véka alá nem rejtett szókimondó véleménye.

Alábbiakban a ciucsumuleui Szent Ferenc-rendi zárda házi történelméből adunk néhány érdekes színelőadást. A P. Paál Kapisztrán zárda-főnök feljegyzéseinek jórésze igazán a békés, konszolidált világ derűjét hordozza magán és sajátos, egyéni megjegyzései évtizedek távlatából is üdén hatnak.

Majláth püspök első ciuci útja.

Szenteljük mindjárt az első emlékezést Majláth püspöknek, a jóságos, szelídelelkű, aranyzívű főpásztornak, aki betegágyában sem szűnik meg hívei lelkiüdvéért szüntelen imádkozni, egyházmegyéje ügyeivel törődni és apostoli lelkevel hívei között lenni. Negyven éve, hogy elfoglalta a főpásztori trónt. Tele fiatalos lelkesedéssel, hittel, bizalommal. Hogy micsoda munkabírással, erről így emlékszik meg P. Paál házfőnök:

— „Az itteni egyházmegye új főpásztort nyert Lónhart Ferenc 1897 június 28-án bekövetkezett halála után, székhelyi Majláth Gusztáv Károly grófban, ki már elhunyt elődjének jogutódlással kinevezett segédje volt. Hetedik gyermeke volt az oly szomorú véget ért Majláth György országbíróban. A strassburgi egyetemen jogász volt, midőn atyjának gyászos és tragikus sorsáról értesült. Ez annyira hatott a gyöngéd lelkületű és vallásos fiatalemberre, hogy felhagyta jogi tanulmányait, papi pályára lépett és 1887 október 7-én Simor bíboros hercegprímás pappá szentelte. Született 1864 szeptember 24-én, püspökké nevezetett ki 1897-ben. Isten tartsa meg az elárvult egyházmegye felvirágoztatására sokáig!

— A következő évben a pünkösdi búcsúkat, mely szokás szerint az idén is népes volt, vallásos buzgalom főpásztornak ünnepélyes bevonulásával tisztelte meg, püspökké szentelése után első ízben. A megye tisztviselői kara, élén Mikó Bálint főispánnal, díszes bandérium kíséretében a Harghita nagyerdőn, a megye határánál fogadta. Az üdvözlő beszédet Becze Antal, a megye alispánja, a vaslaronarend tulajdonosa tartotta. Városunk kapujánál a papság nevében Murányi Kálmán főesperes üdvözölte. Innen a bandérium és nagy kocsisor kíséretében Ciucsumuleura érkezett. A község vé-

genél felállított díszkapunál a község nevében T. Madár Imre ny. megyei főjegyző fogadta, mely után az ünnepélyesen felöltözött szerzetes atyák az „Ecce Sacerdos Magnus” éneklése mellett vezették a püspök urat a kegytemplom főoltára elé készített imazzámolyig, hol rövid ideig imádkozott, majd a számára kijelölt lakószobát elfoglalta és fogadta a tisztelgőket.

— Pünkösöd szombatján állandóan gyóntatott a főpásztor. A tanulóifjúságot a hérmálás szentségében részesítette. A processziót maga vezette a hegyre. Prédikált. Délután a tanulóifjúság új zászlóját szentelte fel és emellett az ifjúsághoz vallásos érzelmű, de egyszersmind hazafias jellegű beszédet is tartott. Az esti órákban a tanulóifjúság által fáklyásmenet és üdvözlő szónoklattal tiszteltetett meg a leereszkedő és nyíjas főpászort. Pünkösöd napján a szentbeszédet szintén maga a főpásztor tartotta.

Ilyen fáradhatatlan tevékenység mellett

arra is időt szakított a főpásztor, hogy az évenként július hóban tartani szokott papi, tanári és tanítói lelki szentgyakorlatokon rendszeresen részt vegyen. Országoshírű, kiváló egyházzónokokat kért fel szentbeszéd tartására. Sikerként többek között dr. Prohászka Ottokár akkori esztergomi teológiai tanárt, a későbbi lángszavú, világhírű püspököt is megnyernie. Erről így emlékszik meg P. Paál házfőnök:

Prohászka Ottokár Ciucban.

— „A tanárok és tanítók exhortatora P. Schlick jezsuita atya volt Kalocsáról. A lelkészeké dr. Prohászka Ottokár esztergomi teológiai tanár. A papi szentgyakorlatokon e sorok trója is részt vett. Elmondhatja, hogy soha oly magasztos eszmékben, kifejezésekben gazdag és remek beszédekkel nem hallott, mint minőket dr. Prohászka három napon át előadott. Száznál többet vettünk részt a szentgyakorlatokon, de nem volt egyén, aki a legnagyobb figyelemmel ne adózott volna az érdekes szónoknak.”

P. Paál házfőnök krónikájában sajátos véleményének ad hangot, méltósággal tükrözve régi idők kimagasló eseményeinek és jól esik lapozgatni feljegyzéseinek elsárgult lapjait között.

Albert István.

Franco tábornok megbízottja Londonban a spanyol nemzeti kormány elismeréséről tárgyal

Caballero csapatai ellentámadást kezdetek Madrid körül

Londonból jelentik: Megbízhatónak látszó hírek szerint Franco tábornok megbízottja Londonba utazik, előkészíteni a talajt arra, hogy Madrid eleste után az angol kormány ismerje el Franco-kormányát. Hivatalos körök hangoztatják, hogy bár Berlin és Róma erre már ígéretet tettek, nem tartják valószínűnek, hogy angol részről az elismerés hasonlóan gyorsan megtörténjen.

A VÖRÖS CSAPATOK IS SIKEREKET JELENTENEK. A NEMZETIEK NYOLC KILOMÉTERES FRONTSZAKASZON ÁTTÖRTEK EGY ARCIVONALAT.

Madridból jelentik: Largo Caballero, a madridi kormány elnöke elhatározta, hogy semmiesetre sem adja át feltétel nélkül Madridot. Ezért csütörtökön valamennyi arcvonalon parancsot adott a támadásra. Az offenzívát a légi haderő kezdte meg. A milícia tagjai között

buzdításul röpcédulákat terjesztenek, amelyeken Caballero közli, hogy a vörös hadseregnek elegendő gépe és hadianyaga van.

Madridból kapott közlés alapján a Havasügynökség jelenti, hogy a Caballero csapatai a fővárostól délnyugatra levő három faluban (Torrejon-ban és két szomszédos helységben) hátranyomták a nemzetieket. A kormánycsapatok most Ilescas visszafoglalására indítottak ellentámadást.

Viszont a nemzeti csapatok főhadiszállásáról jelentik, hogy Valera tábornok hadsereg-része többórás tűzérési harc után Aranjuez táján nyolc kilométeres hosszúságban áttörte a madridi kormánycsapatok arcvonalát.

Másik jelentés szerint Madrid délnyugati környékéről Grinon felől szintén előnyomulnak a nemzetiek. Grinon a kormánycsapatok által visszafoglaltnak jelzett Torrejon fölött van.) Még egy jelentés arról is szól, hogy Madrid északnyugati környékén, az Escorial körüli frontszakaszon is a nemzetiek újabb tért nyertek és két fontos magasiatot elfoglaltak.

AZ ANARCHISTÁK MINISZTERI TÁRCÁKAT KÖVETELNEK A CABALLERO-KORMÁNYBAN.

Londonból jelentik: A Reuter madridi jelentése szerint a spanyol fővárosban a Caballero-kormány átalakításáról beszélnek. Az anarchisták ugyanis a Barcelonába menekült miniszterek eltávolítását és az így megürösedett tárcáknak az anachisták közötti felosztását követelik. Követeléseiket azzal indokolják, hogy a Madrid előtti arcvonalon már csak az anarchisták és marxisták harcolnak.

OROSZ TISZTEK ÉS PÍLÓTÁK SZERZŐDÉSE A MADRIDI SEREGBEN.

Párizsból jelentik: A Jour közli és fényképekben is bemutatja egynehány szerződésnek a szövegét, melyet a madridi kormány a Moszkvából küldött tisztekkel és pilótákkal kötött. Megírja a Jour, hogy az okmányokat egy francia embertől kapta, aki szintén harci szolgálatra jelentkezett a spanyol követségen. Beszélt az illető a spanyol követtel is, aki elmondotta, hogy a madridi kormány nagymennyiségű hadianyagot kapott eddig is a szovjetektől és az egyik szovjetgözös most is útban van ágyukkal és hadianyagokkal Spanyolország felé.

PORTUGÁLIA ELISMERTE A SPANYOL NEMZETI KORMÁNYT.

Rabatból jelentik: A Jeres dela Frontera-i rádióállomás jelentése szerint Portugália elismerte a burgosi kormányt és jegyzékben értesítette erről Franco tábornokot.

Beszüntették Timisoarán az elemi iskolákban is a délutáni oktatást

Timisoara. Saját tud. Szülők és tanérek különböző akciói meghozták végre a kívánt eredményt: legalább is Timisoarán. Miután Evutianu Sabin tanügyi vezérfelügyelő a legutóbb kieszközölte, hogy egyelőre Timisoarán szüntessék be a középiskolákban a délutáni oktatást, most az elemi iskolákban is beszüntették azt. Mindenesetre sok mindent meg kellett mozgatni, hogy ez elérhető legyen. Nagy visszhangja volt a rendelkezésnek, hogy csak a középiskolákban szüntették be a délutáni oktatást. Így a legutóbb a negyedik kerületi római katolikus fiúiskolában tartott szülői értekezleten is a szülők erélyesen követelték, hogy terjesszék ki az intézkedést az elemi iskolákra is. Ha már elismerték, mondták, hogy a város nagy kiterjedésénél fogva a tanulók egészsége és erkölcsi nivója is veszélyeztetve van a délutáni oktatással, — a nagy távolságok miatt sok gyermek túlságosan kifárad, mások meg a déli időben haza sem mennek, fogyatékosan táplálkoznak és ráérnek kószálni, kóborolni, anélkül inkább figyelembe kell venni a legapróbb tanulókat. Szóba is került a szülői értekezleten, hogy a hetipiacon minden egyes alkalommal apró elemista fiúk tolvajlásokat üznek; az

egyik ilyen alkalommal nem kevesebb, mint harminc tolvaj fiút lepleztek le a hetipiacon. Ha ugyan nem is az említett iskola tanulóit voltak, felfő — mondták a szülők — hogy a rossz példa hat. Mert mindenütt vannak messze lakó szegény gyermekek, akik délből nem mehetnek haza és ráérnek. Kivánták, hogy legalább a téli hónapokban szüntessék be, áprilisig, a délutáni oktatást. Evutianu Sabin vezérfelügyelő most végre értesítette a tanfelügyelőset, hogy Timisoarán az elemi iskolákban március végéig beszüntették a délutáni oktatást. A tanfelügyelőse ennek alapján ilyen értelmű rendeletet küldött az iskoláknak. Evutianu vezérfelügyelő jelenleg Bucarestben tartózkodik Nagy érdeklődéssel várják visszatérését. Remélik ugyanis, hogy sikerül esetleg kieszközölni azt is, hogy ne csak március végéig, hanem egyáltalán szüntessék be Timisoarán az elemi iskolákban a délutáni előadást. Amint az elemi iskolákban már meg is történt. A vezérfelügyelő különben annakidején, amikor a középiskolák érdekében közbenjárt, kerületének összes középiskolái számára kért hasonló intézkedést. Valószínűleg ebben a dologban is sikerül most végleges választ kapnia.

Mit tartalmaz az új sajtótörvény-tervezet?

Bucuresti. Saját tud. A Curentul közli az új sajtótörvénytervezetet. Ebből néhány intézkedést kiemelünk itt: A bírónak nincs joga le tartóztatni az újságírókat, vizsgálat céljából. Periodikus publikációk tulajdonosai, vagy a tulajdonos társaságok igazgatótanácsának tagjai, valamint fizetett igazgatói csak végleges újságírók lehetnek. Az újságírók szakmai érdekeik védelme céljából a bírósághoz és a legfőbb sajtótanáchoz egyaránt fordulhatnak. Magas büntetések lapok ellen és újságírók ellen, akik valótlan nyilatkozatokat tesznek a fizetési újságírói alkalmazottság minőségéről. A javaslat kötelezővé teszi az adminisztratív közhatalóságok számára az újságíró munkájának megkönnyítését. Az újságíró hivatásának gyakorlása közben ugyanazt a megtiszteltetést élvezzi, mint a köztisztviselő: megsértése ugyanúgy hatóság elleni sértés, mint a köztisztviselőé. Csak Romániában lakó románoknak (nyilván román állampolgároknak) van joguk politikai jellegű lapok kiadására. A belügyminiszter beszüntetheti a külföldiek által fenntartott, vagy közvetlenül támogatott újságokat. Nem újságírók a lapoknak számukra fenntartott külön helyein nem tartózkodhatnak.

IRORSZÁG A KOMMUNIZMUS ELLEN. Dublinból jelentik: Az „Ir Katolikus Front” a napokban hatalmas méretű tömeggyűlést rendezett. Több, mint ötvenezer ember gyűlt össze Irország minden részéről erre a gyűlésre. Maga *Byrne*, Dublin főpolgármestere elnökölt az imponáns gyűlésen. A hozott határozatok felszólítják az ir népet, hogy minden erővel szálljon szembe a bolsevista veszedelemmel.

Mindig jól járt, ki VIM - et használt!

Minden ragyog a tisztaságtól! Horzsolás piszkot alaposan eltávolítja: az öblögetőből és karcolás nincs többé — mert VIM épen és vízcsapról, a festett és nádfonatu butorolyan kiméletesen tisztít, mint ahogy a król, főzőedényekről, késekről és villákról.

De kell, hogy a valódi VIM legyen!

A magyarországi külügyminiszter beszámolót mondott a nemzetközi helyzetről

Szólott a nyugati hatalmak szövetségi rendszeréről és a népszövetségi reformról. Kifejezte, hogy Magyarország bizonyos feltételek mellett hajlandó a dunai államok közötti szövetségre

Budapestről jelentik: Kánya Kálmán, magyar külügyminiszter a képviselőház külügyi bizottsága ülésén részletes beszámolót mondott a külpolitikai helyzetről. Mindenekelőtt ismertette azokat a kérdéseket, amelyek az európai politika napirendjén szerepelnek. Beszélt az olasz-német, olasz-angol és osztrák-német viszonyról, a szovjet politikájáról, a német-lengyel és magyar-lengyel kapcsolatokról, továbbá a belga kormányról a közelmúltban tett, meg lehetőséget feltűnő politikai lépéséről, az új locarnói értekezlet összehívásának lehetőségéről, a Népszövetségről és a magyar külpolitika programjáról.

A széles kiterjedésű áttekintés keretében a magyar külügyminiszter rámutatott arra, hogy az európai politika eddigi irányító tényezői közül a nyugati, szövetségi rendszer Belgium lépése miatt meggingott. Belgium állásfoglalása arra mutat, hogy az az irányzat erősödött meg, mely az együttes biztonság és a kölcsönös segítségnyújtás gondolatától lassanként eltávolodik.

— Félő azonban — mondotta a magyar külügyminiszter — hogy a Népszövetség egyes tagállamai a megtorlások rendszerét és a kölcsönös segítségnyújtási egyezményeket akarják előtérbe hozni a népszövetségi egyezmény cél szerű reformja helyett; s hogy így a nemzetközi politika fölmerülő problémáit merev keretekbe szorítják bele. Ha így történe, ez ellenkezőnek a békés evolúció követelményeivel. De nem vetne számot azzal a felfogással sem, amelyet ebben a kérdésben a brit külügyminiszter, Eden is kifejezésre juttatott, amikor kifejtette,

hogy az élet nem mozdulatlan, hanem dinamikus.

A német-osztrák viszony megjavulása. A német-olasz találkozás európai együttműködést akar megindítani

Az 1936 július 11-én létrejött német-osztrák megegyezéssel kapcsolatban a magyar külügyminiszter kifejezte azt a reményét, hogy a német-osztrák viszony fokozatosan a teljes megjavulás állapotába jut, s így ez a kérdés belátható időn belül aligha zavarhatja meg az európai nyugalmat. Ciano gróf németországi látogatását magyar szempontból örömmel és meglelégedéssel fogadja, már csak azért is, mert ennek a látogatásnak tendenciája teljesen azonos a magyar külpolitika célkitűzéseivel. Ez az utazás nem jelenti azt, hogy valamilyen politikai blokk képezésére törekszenek, vagy hogy az európai államok egymással való szembeállítását akarják megkísérelni. Ellenkezőleg: az olasz-német találkozás előkészítője óhajt lenni egy olyan helyzet kialakulásának, mely a európai együttműködés kiindulópontjává szolgálhat.

Barátságok, amikből nem lehet mások iránti ellenségeskedés

A magyar-lengyel viszonyt illetőleg biztosította a külügyminiszter, hogy az változatlanul továbbra is fennáll.

A magyar külpolitika továbbra is az eddigi, — nézete szerint bevált — úton fog haladni.

A baráti államokkal való viszony ápolása nem jelenti azt, hogy nem akarnak követni más államokkal való korrekt kapcsolatok kiépítésének útját. Magyarország egyetlen állammal szemben sem viseltetik ellenséges érzülettel. Ez az ország 16 év óta állandóan a békét keresi.

— Természetesen vonatkozik ez a kisan-tantra is. — mondotta a magyar külügyminiszter. — Vele kapcsolatban a május 28-án lefolyt költségvetési vita során is kijelentettem, hogy amikor Magyarország, mint egyenrangú fél ülhet le a tárgyaló asztalhoz, s szerény, de természetesen kívánalmi a túloldalon is megértésre találunk.

magyar részről semmi akadálya nem lesz a további együttműködésnek. Semmi akadálya nem lesz annak, hogy a dunai államok gazdaságilag és idővel talán politikailag is szövetkezzenek és beálljon a Duna mentén a valódi biztonságnak és igazi békének az az alapja, melyet Magyarország őszintén és szívből vár és óhajt.

— Örömmel állapítom meg, — folytatta a magyar külügyminiszter, — hogy a szomszéd-államoknál is itt-ott barátságosabb hangok hallatszanak Magyarország külpolitikájáról és hallatszik annak elismerése is, hogy ez a külpolitika a légkör enyhítéséhez járul hozzá. Ezért — bár talán még sok türelemre lesz szükség — Magyarország kormánya nem mond le a reményről, hogy a túloldalon végül felülkerekedik a jobb belátás és ezáltal lehetővé válik a gazdasági és politikai érdekek kölcsönös elismerése mellett a mindenki által kívánt kibékülés.

A bécsi hármastalálkozás bejelentése

Kánya Kálmán végül melegen emlékeztet meg Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkár budapesti látogatásáról és bejelentette, hogy az itt megkezdett tárgyalások folytatása céljából november 10-ike körül Bécsbe utazik, hogy résztvegyen a külügyminiszterek hármastanácskozásán, melynek összehívását az ez év márciusban aláírt római pótjegyzőkönyvek időről-időre szükségesnek mondták ki. A bécsi megbeszélések befejezése után Ciano olasz külügyminiszter fog feleségével Budapesten hivatalos látogatást tenni.

SICULUS:

TEMPI PASSATI

— NAPLÓRÉSZLETEK —

1919. év őszén a székely anyamegyéből harmin-
anuk internáltak. Úgyvédek, papok, tisztviselők
zögegen valánk, akikről azt hitték, hogy cselező-
szerepet töltenek be.

Székelytámad párában, a volt realiskola tan-
termeibe jéskelődünk be, amelynek csak a kibéle-
lése volt kemény, de fekdhelyünket, az iskolapado-
kat is megszoktuk. Csiky káplán azzal vigasztaló-
dott, hogy a régi szent barátok egy egész életet
csupadeszkán töltöttek el nagy lelki vigasságban.

A léleknek egy másik oldalát tekintve (milyen
sok oldala van), vigasságban itt sem volt hiányos-
ság, mivel komolyabb dolgokkal amúgy sem tud-
tunk foglalkozni. Legtöbbször vitakozással és ol-
vasással ütöttük az időt. A nehezebb fajsúlyú köny-
vek értelmébe is csak kevesen tudtak belkinyuga-
lomal belmerülni s csodálatos, hogy az egészen
könnyű olvasmányok sem mind izlették. Sipulus
kötetel s a hasonló gyér szerkezetű írások itt nem
értek többet, mint vérszobrára a keserűlapi.

Igazában itt ütött ki a művészet nagy ereje,
mely tudat alatt megejtette azokat is, akik az írá-
sművészethez még szenvedőlegesen sem értettek.
Gárdonyi, Mikszáth, Herczeg, Ady munkáit a mindig
idegizgalomban tartott, feleségre, gyermekre, fél-
benhagyott gazdaságra, szabadságra gondoló, olt-
hon kóválygó, hazafelé terpező lelkeket fölségesen
pihentették.

Milyen jó volt a megnyugtatóhoz a művészet
föött az imádság, de ehhez éppen keveset értek.
Estére kelte dalolt a társaság. Ilyenkor Paál
Árpád is letette a napközben forgatott francia
nyelvtant s bú hangú fúclájával kísérte hegedű-
játékomat.

Karác notákkal keseredtünk bele az éjszakába,
zúgott föle a fél város: ki, egész az Úgron Gábor
stráji. Senki sem tiltotta, kióáltságunk volt a bú-
magyarkodás, hisz a hatalom szigorú védelme alatt
állottunk itt, a Székelytámad romjai közé bezárva.

Testvéreként összelekedtünk, egyik lettünk
úgy, mint hajdanán az iskolában. Pedig voltak itt
nagy urak, akik az ötdik fizetési osztályt sűrölték.
És azok, akik néhány nappal ezelőtt peckesen lib-
bentek el az árólszakadtak mellett, itt Lőrincz,
az írkokot is, őszintén „kedves bácsi”-nak címez-
ték.

A demokrácia meleg napjai két hét múltán
véget értek. Az internáltság lépcsőjén egyet emel-
kedtünk — egész Fagáraig, ahol egyszerre dült
össze a szoros, testvéries barátság épülete, mely
több gondtal, az egymásrautaltság nagyobb belá-
tsával épült, mint Genfben a nemzetek egységesíté-
sének a palotája.

Új helyünkben magánlakásokban, szélszórta
kaptunk szállást, csak reggelenkint kellett az inter-
náló táborban igazolnunk, hogy még élünk és itt
vagyunk. Ilyenkor már félig idegenül csodálkoz-
tunk egymáson, de mégis valami sajtó érzéssel,
hogy a sors távollékött egymástól.

Az internáltak táborra mozgalmas és színes volt.
Vagy százan zsúfolódtak össze egy régi kaszárnyá-
ban egymás hegyén-hátán. Minden nemzetiség, min-
den vidék, minden vallás és foglalkozás képpiselve
volt itt. Némelyik oly büszkén viselte a képviselő-
ségét, mintha legalább is a genfi „nagy palota” ár-
nyékában oldoztatná a nagy kérdések csomóját.
Abban mégis magyar honatyai munkát végeztek,
hogy reggeltől estig, csoportokba oszlova ültették a
huszonegyet, meg a „magyar csöndes”-t. Pénzünk
nem sok volt, de a mi volt, az nap-nap után egyik
zsebből a másikba pándorolt és vissza, mintegy ál-
landóan röpökő futball labda.

A tábor fölött egy önként választott ezredes
parancsnokolt, akinek mindenki engedelmesskedett
és így, főként a kártyajátékokra alapított köztársá-
sági alakulatban mindenki megtalálta a társadalmi
és politikai kiegyenlítődet. Aki a karámon belül
akart maradni, annak a magasabb rendű kérdések-
kel komázni kellett székely módon.

Egyik reggelen, amint beléptem, a vastag leve-
gőjű nagyterembe, egy új alak szökött elibém.

— N. N. festő vagyok, — mondta meg a nevét.
Azt nem mondta, hogy túlnyomóan szobákat fest.

— Régóta van itt? — kérdeztem.

— Csak tegnap érkeztem, — felelt és valami
végtelen titokzatozással hozzátette: — De a fele-
ségem is jön.

Az egész ember nem volt magasabb 150 centi-
nél, nem volt nehezebb 40 kilónál, nagy haját és
bozontos szakállat viselt. Mintha csak tréfából lett
volna. Szeme azonban úgy lobogott, mint dzsungel-
ben a zsákmányra leső hiúz szeme.

Másnap is hozzám dörzsölődött és bejelentette,
hogy még nem jött meg a felesége. Azt hiszem má-
sokhoz is hozzászineskedett, még talán Blaskovics
apátkanonokhoz is, aki mindig kora reggel jelent
meg a táborban ániázolásra.

Érdékelt a kis ember és harmadnap magam
kerestem a találkozásit. A társaság egy része az
ágyból akkor szedelőzködött, a másik rész mosako-
dott, néhányan már kártyáztak, hárman megrende-
lésre cégtáblákat festettel

A terem közepe táján egy vendéglős szélesen
nyújtzkodott, majd az oldalait tapogatva felsőhaj-
tott:

— Jajj, Istenem, hogy fáj itt, benn valahol!

Ebben a pillanatban az en emberem, a szoba-
festő mellette ugrott, élesen a szemébe nézett és ék-
telenül rikacsolta:

— Tudja mit? Tegyen tornát az oldalára s
hagyjon beket az Istennek!

A jelenetre sokan elképedtek, néhányan nevet-
tek, én álltam, mint cövek.

A vendéglős feledve a bajját, kiegyenesedett, fejét
fölvette, merőn szembenézett a sértővel, mint láng-
pallosu kerub.

— Mit vétett magának az Isten? — pontja szí-
gorúan jelezte fölére.

E szókra a festő megonaglott. Sohase láttam
lelki erőket akkora recsenéssel a sára/kotmányba
szökni, mint e pillanatban. A 150 centis emberke
szakállának minden szálában mintha deleges áram-
ok cikáznának, mintha Zichy Mihály dacoló Luci-
fere, köziklara feszítve lábát, világot bedörgően
ordítaná: Non serviam!

A megszállott ember iszonyút káromkodott az
Istenre és a vendéglöst szembekepte.

A vendéglős ekkor teljes erejével arcul vágta a
démont es egy pillanatra, mint két örvongó Triton,
egymásra zuogtatták az állati részből az emberi
arcbá törő gyűlöletet. A másik pillanatban a földön
hemperegtek, egészen kicsik lettek, akik vérsre
marcangolják az Isten képét.

A vendéglős lihegve ordította:

— Látalak, gyilkos, mikor a kadettek hulláját
kidobáltad a Ludovika ablakán!

A társaság nagy része a verekedők köré csopor-
tosult, a kártyázók tovább játsztak, a mázolóok to-
vább dolgoztak.

A küszködők pedig vegyes érzelmek kísérték.
Hol az egyik, hol a másik felé lapkodtak a rokon-
szemek.

Végre a csendőr hadnagy a táboron kívül vala-
hová elzárta a bolsevikit...

(Utóirat 17 évvel később 1936-ban, a spanyol
fölkéles idején: Lám, mennyire igaz, hogy egy csepp
vízben benne van az egész tenger!)

Szép nyári művésnapon jubilált a pap. Az
autóbusz megállótól meg jó hosszú virágos mezőn
kellett gyalogni a falu felé. Nem fontos a falu
nepe, a székely községek alig különböznek egymás-
tól.

A falu közé érve, rálegett a szemünk a torná-
cos, kopjafás házakra, a faragványos kapukra. A
diszító motívumok messze keletre forrasznak.
Mind egymásra hasonlítanak, de a népművészet
valami finom árnyalattal mindeniknek egyedi jelle-
get adott.

Sok ház előtt az asszonyok hófehér gyapjúból
fonták a fonalat, ahogy ösanyáik is fonták. Egy
küzöbön öreg anyó rózsafüzért mormolt. Ez is
olyan egyhangú és hosszú, mint a fonál és ebből is
ruha lesz: az üdözöltek fehér ruhája.

Az alvőgen egy szoros utcán egymásután jöt-
tek haza az ugaroló szántásból az ekék; sietnek,
hogy a misére elérjenek. A kenyér küzdői a mai
napot sem akarták egészen elveszíteni. Ma ismét
megharcoltak egy-egy darab földet. Nap-nap után,
nólaszínéssel csatáznak ki piros arcokat, faji éle-
tet és ennek évszázadok elé egyforma küzdelem.
Ez is egy végeláthatatlan szent rózsafüzér. Hol a
kezdele, hol lesz a vége? Folytatásai vagyunk egy
el nem apadó folyamatra. Ebben a folyamba mér-
geznek bele gyakran a gonoszságok, de lesznek min-
dig fagociták, akik ha belehalnak is, felfalják a
mérget.

Ma jubilál a pap, huszonöt éve, hogy desztil-
lálja a népi lélekfolyamat ízzeit.

Szembe jön velünk egy szekér, olyan mint egy
emeletes kunyhó, amit feketére festett a szegény-
ség. A telején ül egy székely, ez meg olyan, mint
egy keleti derű istenség, akit feketére festett a ja-
szén, a székely feketegyémántok. Gyémánt, mert
ez: a felekenyér, amire megszeléskor keresztet vet

az asszony. Mert ez: a gúnya, a vasárnapi csizma,
a pitezkötes, amikkel lesznek székelyek gálák, oltár,
elé térdeplő tiszták. Mert ez: az ital, ami által lesz-
nek székelyek bicskázók, verekedők, aljasok és
tömlöclakók.

Ma jubilál a pap, Isten tudja, mióta vegyész-
kedik, hogy a feketegyémántokból kiszedje az italt.

A falu közepe táján, jó magas dombon emel-
kedik az Istenháza. A házak, mint apró fehér bárá-
nyok heverésznek a mélységben. A templom oly
anyás jóssággal néz szét, mintha mindenik bárány-
kát ő fiaztá volna. Az anyának a szive dobog a
fiáiért, a leányaiért.

A pap ma jubilál. Ki tudja mióta alkudozik az
Istennel, hogy ez egyszer, csak még egyszer...?

Ott vagyunk a pap házában, ezúttal ketten jö-
tünk, más irányból a többiek is jönnek. Szeretettel
fogad a házigazda, de annál őszintébb, hogy idő
előtt jubiláris meghatódást mutasson.

Benézünk a szobákba, az ünnepi ételek szaga
már a levegőben van. A berendezés igen egyszerű.
Szeretném látni, hogy a művészes papi otthon sür-
gető „Vasárnap” cikkezze, itt hol kezdené a
„differenciált”-ságot? Egy oldalszobában ágy sze-
rénykedik tetakarva székely pokróccal, szembe bele
imazsámo. Igen cifra is ez a szó hozzá: egyszerű
térdeplő, lekoppa róla a festék.

Itt ég gyakorta a pap belseje, mint örökmécs a
Szentátor felett. Milyen jó mécsnek lenni és vilá-
gítani es égni csendes magamészteséssel azokért, aki-
ket az Ur ránkibizott.

Misére a másodikat is elharangozták. Hullámozó
mozgással hömpölyög a nép a templom felé, tíz
órára a nagy méretű templom elnyeli a falut.

A papság énekszóval kíséri az oltár elé a jubi-
lánsit, ki a szükséges előkészületek után bizonyta-
lan hangon, de meghatottan éneklí a 25 év előtt
elsőször elhangzott Gloria-t. Legyen minden dicső-
ség és hála az Uré! Hála, hogy Ábrahám kiszabadi-
tolta rokonát az ellenség kezéből, hogy Dávid le-
győzte Góliátot. Hála, hogy elmúlt a hét, jobban
mondva huszonöt szükesztendő. Mert a buzgó pap
mindig többet szeretne aratni a lelkek gabonájából.

Mise után a templom előtti téren helyezkedett
el a nép. Ragaszkodó szemek fénylettek a hívők
előtt álló lekipásztorra, s hogy ilyenkor szokás,
megindult az üdözölések árja. A pap pálszában
nem volt fölösleges virág, pillangó, meg zúgó szél-
vész, hangja nem reszketett bántó alpátosszal. Egy-
szerűen csak olajat öntött, hogy csillapítsa a sebek
égését...

Meggazdagodva oszlott szét a falu. A havasok
hajtsa, kinek dereka közikla, boldogan ment le a
templomdombon, mint Istennek tiszteletű mezőn szó-
kellő báránynak.

Teltek az idők s a pap építette tovább Isten or-
szágát. Vede az iskolát s a népi öntudatot. Váslalta
a lábát minden hatósággnál a nép ügyes-bajos dol-
gaiért...

...és egy este, kezézés után, mikor mind
együtt olt a behordott gabona, fellángolt a pap
csüre.

A harangok, melyek jubileumkor oly szépen
szóltak, vésses zúgással riasztották meg a falut. A
lángcsókák kísérteties árnyakat rajzoltak a
templom fehér falára. A sisteregve felcsapó gabona-
perjek fekete korommá esve beteregtek a templom-
dombot.

Egyetlen nagy fákllya lett a búza: a pap ele-
dele, a szegények ígérete. A fákllya fénye bevilági-
totta széles-szélteben az anyamegyét.

Mindenki tudta, hogy szándékos gyújtogatás
történt.

Vajjon ki a hibás??

A demokráciában utazó demagóg lovagok azt
mondották, a pap. Miért akarja ő vezetni a falut?!

Az ide való bolsevikok azt mondták: a pap.
Minek kell neki a kepe?!

A hatalomhoz dörzsölődők azt mondták: a pap.
Miért nem hagy mindenit a maga útján? Miért üti
bele az orrát mindenbe?!

A pap a kopott térdeplőn imádkozott...

.....

A kiadókivatal üzenetei

T. A. A kért könyvet megadott címre elküld-
tük. A fentmaradó összeget 1937. január 25-ig ir-
tuk előfizetésére.

**Időszerű
fontos könyv!**

Dr. BUCSANYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos,
a természetes élet- és gyógy mód előharcosának tollából:

Természetes gyógy mód és természetes táplálkozás

Most van a legjobb al-
katom testünk termé-
szetes megfiatalítására

Ara 145 lel.

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5. Vidé-
keknek portóval 155 leleért szállítjuk. Utánvétrel 25 lelel drágább.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 leu.
 Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Fetelösszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a válaszbellyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Lassu javulás, vasárnapra már szép idő várható. Az éjszakai fagy erősödik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.23 egyenved, London 21.28, Newyork 435.12, Brüsszel 73.37 fél, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 235.50, Berlin 175. Bécs — schilling 76.50, Prága 15.40, Varsó 81.80, Belgrád 10. Bucureşti 325.

ELEKTROTECHNIKUSOK A PÁPÁNÁL. Vatikánvárosból jelentik: A pápa a napokban kihallgatáson fogadta az egész Olaszország területéről Rómában összegyűlt elektrotechnikus kongresszus résztvevőit. A Szentatya hatalmas beszédet intézett a kongresszus tagjaihoz, amelyben hangsúlyozta, hogy a technikai haladás eszköz kell hogy legyen az emberiség erkölcsi színvonalának emelésére is. „Mi — mondotta azután többek között a pápa — nem állhatunk azok oldalára, akik azt vitatják, hogy a mai gazdasági krízis kizárólagos oka a technikai fejlődés szédületes irama. Akik minden baj forrását a technikai fejlődésben akarják felfedezni, elfelejtik, hogy a mai gazdasági bajok nemcsak anyagi, hanem erkölcsi természetűek is. Ha a technikai vívmányok nemcsak mindig a munkaadónak, hanem a munkát szolgáltatóknak is a javára lennének, bizonyára kevesebb volna a feszültség és forrongás a világban.”

Az olasz műveltségnek egyetemi tanszéket állítottak fel a Pázmány-egyetemen. Budapestről jelentik: A magyar-olasz kulturegyezmény értelmében a budapesti tudományegyetem bölcsészeti karán „olasz műveltség” címmel új tanszéket szerveztek. A tanszék ellátásával Mosco Rodolfo páduai rendkívüli egyetemi tanárt bízták meg.

Erdélyi írók estje Budapesten. Budapestről jelentik: Csütörtök este a budapesti székesfővárosi népművelődési bizottság és a „Láthatár” című kisebbségi szemle rendezésében jól sikerült és nagyarányú irodalmi estét rendezett a zeneművészeti főiskola nagyertermében.

Az estét Németh Imre országgyűlési képviselő megnyitó beszéde vezette be. Szombati Viktor novelláját olvasta fel, Kántor Pepa, a Belvárosi Színház művésznője Dsida Jenő, Mécs László, Sziráky-Dénes Sándor és Tamás Lajos verseiből adott elő. Tamás Mihály novelláját olvasta fel, majd Saskó Hilda operanékesnő szlovák és erdélyi népdalokat énekelt. Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház művésze Berde Mária, Kiss Jenő, Reményik Sándor és Szemlér Ferenc verseiből adott elő. Ezután Kántor Ferenc Berde Mária tanulmányát olvasta fel. Simonffy Margot Áprily, Bárd, Csuka Zoltán és Fekete Lajos verseit szavalta. Herczeg János novelláját olvasta fel, Tompa László több versét adta elő. Befejezésül Saskó Hilda operanékesnő szlovák népdalokat énekelt. A műsor egyes számaint hosszas taps kísérte, a megjelent magyar írókat és interpretálóit lelkesen ünnepelte a nagyszámú közönség.

Elsufitták Baia-Mare híres főtérét. Sajat tud. Baia-Mare a városi tanács igyekszik eltüntetni minden olyan jelt, ami a város történelmi múltjára emlékeztet. Először a festőművészek által sokszor megörökített Klastromrétet megfosztották ékességétől: a terebélyes, dús lombozatu faktól és futballpályát építettek rá, nem valami szép kerítéssel. Azután a főtér közepén álló, évszázados gyönyörű tölgyfát vágták ki egy éjszaka. Most ki akarják vágni a főtéret koszorúzó gesztefánykat, azon a címen, hogy ők is szemelnek. A terv a lakosság, de különösen művészkörökben nagy ellenzést talált, mert az ónmét stílusú öreg házzal övezett és a gesztenyefánnyakkal koszorúzott főtér elveszténé legszebb részét.

Több Fény
 Jobb Fény
 Olcsóbb Fény

TUNGSRAM Fény!

GLONDYS VIKTOR DR SZÁSZ EVANGÉLIKUS PÜSPÖK A BANATBAN. Timisoara. Saját tud. Glondys Viktor dr., a szász evangélikus egyház püspöke a Banatba érkezett, hogy vasárnap megjelenjen a joghatósága alá tartozó Liebling község százötvenéves jubileumán. Együttal vizitációt tartott más, ugyancsak joghatósága alá tartozó községekben. Glondys dr. Aradon Frint Lajos evangélikus szuperintendes vendége volt, majd Nadlac és Semic községekben járt s most vendégként Timisoarára érkezett. Az itteni evangélikus község Argay György eszpressel az élén fogadta. Glondys dr. mingyárt látogatást eszközölt dr. Pacha Ágoston római katolikus megyéspüspök-nél és Nistor Dimitrie dr. prefektusnál. Azonkívül egyéb látogatásokat is tesz, tiszteletére közös ebédet adnak.

Titulescu Luganóba ment utókurára. Bernből jelentik: A Havas-ügynökség jelenti, hogy a lábadozó Titulescu szerdán Luganóba érkezett hosszabb tartózkodásra.

TIFUSZ, TOROKGYIK, VÖRHENY PUSZTIT SATUMARE MEGYÉBEN. Saját tud. A megyei főorvosi hivatalhoz befutott jelentések szerint megveszerte terjed a difteria és vörheny. Nisipeni és Hrip községekben két ember halt meg difteriában. Baba-Novac telepen tíz vörheng-megbetegedés történt, egy beteg meghalt. Somcuton öt vörhenybeteg tartanak nyilván. Turulung, Piscar, Vama és Iloba községekben tifusz-megbetegedéseket jelentettek a megyei főorvosi hivatalhoz, amely megtette az előírt intézkedéseket a járványok elfojtására.

Harmincmillió leit takarit meg Timisoara városa svájci tartozása konvertálásával. Timisoara. Saját tud. A város még a háboru előtti időkben a vízvezeték és csatornázás bevezetésére svájci kölcsönt vett fel. A kölcsön az impériumváltozáskor két és félmillió svájci frankra rugott. A lefizetés hovatovább aktualissá léven, a város tárgyalásokba bocsátkozott a bázeli bankkal, amelynél tartozása fenáll s miként az időközi bizottság most tartott ülésén jelentették, előzetes megegyezést is létesítettek. Az időközi bizottság ezt a megegyezést jóváhagyta. A megállapodás szerint az összeget konvertálják, oly módon, hogy a város a Nemzeti Bank jelenlegi kurzusán leiben fizeti meg a tartozást. Amellett valamelyik belföldi banknál az összeget hosszú lejáratra — tíz évre — amortizálhatja is. A város ezen a tranzakción nem kevesebbet, mint harmincmillió leit takarit meg.

Urmánczy állapota javulóban van. Budapestről jelentik: Urmánczy Nándor állapotát anynyira javult, hogy táplálékot vehetett magához. Tíz-tizenkét nap mulva döntenek effeőli, hogy megoperálják-e. Valószínű, hogy egyelőre nem távolítják el a golyót, mert az nem látszik feltétlenül szükségesnek.

Pozsonyban öngyilkos lett egy tg.-muresi ügyvéd. Pozsonyból jelentik: A pozsonyi Ambassador szállodában vasárnap este revolverrel főlötötte magát dr. Hirsch Vilmos tg.-muresi ügyvéd. Hirsch annakidején egyezséget létesített a csehszlovákiai fürdőszövetséggel, hogy fürdővendégeket toboroz Romániából. Szerződését állotta is és kezdeményezésére mintegy ezerkétszáz fürdővendég utazott Csehszlovákiába. A megállapodás szerint a Csehszlovák Bank által kiállított fürdőcsekknek értékének öt százalékát kellett volna jutalékkul kapnia, azonban csak egy százalékot akartak adni. Emiatt anyagi romlásba jutott, perét elvesztette s ez indította arra, hogy öngyilkos legyen.

Ahol a „kisértet” teszi tönkre az üzletet. Londonból jelentik: Laury Hilda newbury-i szállodatulajdonosnő, aki ellen adó nem fizetése miatt bűnvádi eljárás indult, védekezésül előadta, hogy üzletét egy kisértet tette tönkre, amely éjszakánként rémes üvöltéssel és láncsörgetéssel elriasztotta valamennyi vendégét. A bíróság elrendelte a bejelentett tanúk kihallgatását. Valószínű, hogy a bíróság hamarosan le is fogja leplezni a láncsörgető „kisértetet” — valamelyik konkurrens szállótulajdonos, vagy bérence személyében.

Időelőtti öregedés

oka — igen gyakran — a hólyag és veseutak elíszítlanódása. Ön heteken keresztül kedvetlenülne fáradnak érzi magát, rosszul néz ki, sápadt, azután lassan megkezdődnek a fájdalmak. Azonban, nem szabad idáig fejlődni hagyni!

Szedjen azonnal — belső tisztálkodás céljából — HELMITOL-tablettákat, amelyek az egészségre ártalmas baktériumokat a vizelettel kimossák.

HELMITOL BAYER
 TABLETTA „Bayer”

Arad város kifizeti a munkanélküliek munkakönyvének díját. Saját tud. Arad város népjóléti bizottsága felirattal fordul a minisztériumhoz, hogy engedje el a munkanélküliek számára a munkakönyvek illetékének a befizetését. A bizottság kimondotta, hogy ha a felirat nem vezetne eredményre, ugy a város fedezi a munkanélküliek munkakönyvének beváltási költségét, mert ha ezek a munkások könyvüket be nem válthatnák, ez annyit jelentene, hogy soha többé nem juthatnak szabályszerint munkához. Arad város népjóléti ügyosztályának állástogtatója olyan emberséges, amely például szolgálhat az ország többi városai előtt, annál inkább, mert a munkakönyvek beváltásától minden nagyobb városban néhány száz munkanélküli munkás jövőhemi életlehetősége függ.

A madridi csapatok ellentámadását visszaverték a nemzetiek

A Caballero-kormány tagjai egyes francia bankoknál saját nevükre helyezik el a spanyol nemzeti bank aranykészletét

Burgosból jelentik: A vörös milícia osztagai Torrejon közelében 40 szovjet származású harciócsói támogatásával ellentámadást indítottak. A nemzetiek azonban ezt a támadást visszaverték. (A 4-ik oldalon ugyanerről az ellentámadásról még közlünk tudósítást). Több száz vörös katona elesett, a nemzetiek tizenhárom harciócsót zsákmányoltak. Jelentések szerint a milícia tagjai egyre nagyobb számban szöknek át a nemzetiekhez.

Burgosból jelentik: A hivatalos lapban rendelet jelent meg, mely a mezőgazdák részére 40 millió peseta kölcsönről gondoskodik. Elrendelte továbbá a nemzeti kormány, hogy azok a tisztviselők és alkalmazottak, akik állomáshelyeikről bármely okból távol vannak, továbbá a tartalékosok öt napon belül jelentkezzenek. A külföldön tartózkodók határideje tíz nap.

Párizsból jelentik: A madridi kormány aranykivitele napról-napra növekszik. Barcelo-

nából és Cartagenából tengeri és légi uton újabb szállítmány indult külföldre.

A *Figaro* szerint a spanyol bank kimene-kített aranyát különböző magánszemélyek, így *Del Vayo* külügyminiszter és *Ramos* kincstári igazgató nevére helyezik el a francia bank toulousei fiókjánál.

A MADRIDI TEMETŐBEN TILOS VIRÁGOT ELHELYEZNI.

Saint Jean de Luzból jelentik: Madrid lakossága eddig nagyobb csoportokban kereste föl a temetőket, hol különösen a naponkinti kivégzések áldozatai sírját lepte el virágokkal. A temetői zárandoklás és virágáldozat mind feltűnőbb méretű lett, s a vörös hatóságok tüntetésnek vették maguk ellen. Legutóbb a város vezetősége rendeletet adott ki, mely súlyos büntetésekkel fenyegeti meg a virágokkal tüntetőket, s tiltja a temetők látogatását.

HÁZASSÁG. *Laczkó Lajos*, aki Oradeáról származott el Bucurestibe, ahol az Andrány-cég főtisztviselője, ma, szombaton vezeti oltárhoz *Kovács Erzsébetet*, néhai *Kovács István* plaesii de josi gyógyszerész leányát.

A CFR autóbusszainak menetrendje Timisoara, Arad és Oradea között. Timisoara. Saját tud. Mint már jeleztük, vasárnap, november 1-én forgalomba hozza a vasut a CFR autóbusszokat. Arad—Timisoara, Arad—Nadlac és Arad—Oradea között. Arad—Oradea-i viszonylatban Aradról indul 7 óra 20 perckor és 16 órakor, Oradeára érkezik 10.15-kor és 19.30-kor. Ugyanezen a vonalon közlekedik egy CFR autóbussz Oradea—Chisineu de Cris viszonylatban. Oradeáról indul 15 és 17 órakor és Chisineuba érkezik 16.15 és 18.15-kor. Oradeáról Aradra indul 6.30-kor és 16 órakor, érkezik 10 órakor és 19.30-kor. Arad és Timisoara között 6—6 autóbusszjárat közlekedik, Nadlac és Arad között 2—2. Az errevonatkozó rendelet, mely pénteken érkezett meg a vasutigazgatóságra, kimondja, hogy ezentul az említett vonalon magántársaságok gépkocsik nem közlekedhetnek. A viteldij Aradtól Timisoaráig 88 lei (a vonat 80), Aradtól Oradeáig 175 (a vonat 168). Tehát mindkét esetben drágább, mint a vonat. Ezt azzal magyarázzák, hogy a vasut vonala rövidebb, mint az országot Csomagot 20 kilogrammig díjtalanul vihet magával az utas, azontul külön illetékekkel.

Katona Jenő:

Az aszfalt apostala

Egy nagy életnek, helyesebben szólva egy nagy életprogramnak rajza Sonnen-schein, Berlin híres apostoláé. Az egyház szociális arcának apológiája ez a könyv.

Ara 40 lei és portó.

Kapható: könyvostályunknál

KÉSZITIK A MINISZTERI FELELŐSÉGRŐL SZÓLÓ ÚJ TÖRVÉNY TERVEZETÉT. Bucuresti. Saját tud. *Mircea Djuvara* igazságügyminiszter lakásán tegnap miniszteri értekezlet volt, amelyen a miniszteri felelősségről szóló új törvénytervezetet tárgyalták meg. Az új törvényjavaslat hathatósabbá kívánja tenni a miniszteri felelősség elvét, szigorubb megtorlásokat ír elő büntetőjogilag és egyuttal nagyobb lehetőséget nyújt az anyagi felelősség megállapítására és az állam kártalanítására.

Külkereskedelmi forgalom a kisantant államai és Magyarország között. Budapestrol jelentik: Statisztikai közlés szerint az idei év első háromnegyedében Magyarország behozatala a kisantant államokból 79.9 millió pengőt, a kivitel 38.9 milliót tett ki. A passzívum tehát 40.8 millió, szemben a tavalyi 16.5 millióval. A Romániából eredő behozatal 47.8, kivitel 17.4 millió, a passzívum 30.0 millió pengő a múltévi 9.9 millióval szemben

Egy öreg japán a hátán zsákban hordja a szakállát. Japánban számos fantasztikus egyesület közül is kitűnik a szakállasok szövetsége. A felvételhez hosszú és jól ápolt szakáll szükséges. A társaság elnöke, a 72 éves *Hobujirc Kató*; ő a leghosszabb szakáll tulajdonosa 1 méter 75-cs méretével. Az elnök utazás alatt hátára csatolt bőrzsákban tartja szőp fehér szakállát. A szövetség évenként tart gyűlést Tokióban.

LELEPLEZTEK IRINYI JÁNOSNAK, A GYUJTÓ FELTALÁLÓJÁNAK EMLÉKMŰVÉT. Budapestrol jelentik: A budapesti Eskütér 6. számú ház falába beépített *Irinnyi János* emlékművét csütörtökön délelőtt leplezték le. Amint ismeretes, Irinyi találta fel a gyujtót.

Halálos szerencsétlenség szüretelés közben. Satu-Mare. Saját tud. Arud községben *Fecser Károly* szőlőjében szüretelés közben, *Bolyai Jakab* a szőlőprésmél dolgozott. Munkaközben egy grenda az öreg ember fejére esett. Koponyalapi törést szenvedett és a kórházban meghalt.

Muszkagolyót hordott hét évig a lábában, nem tudott róla. Mercurea-Ciuc. Saját tud. *Kiss István Imréné* joseni gazdálkodó 1915 június 15-én megsebesült Galiciában az orosz hadszíntéren. A sarkába kapott golyót. Kórházba került Morvaországban. Egy hónapig gyógykezelték és mint lábbadozót hazaengedték. A sebe begyógyult, úgy, hogy 1915 októberében ismét kiküldték a harctérre. 1916 június 6-án orosz fogságba került. Ott mindkét lába lefagyott úgy, hogy hónapokig járni sem tudott. A fogságból sikerült megszöknie és otthon folytatnia a gazdálkodást. 1932-ben nagy fájdalmakat érzett jobb lába sarkában. 1933-ban dr. Csiky János gheorgheni orvos röntgenátvizsgálást végzett és akkor derült ki, hogy muszkagolyót hordott hét évig a lábában, amiről semmit sem tudott. A golyót eltávolította az orvos. *Kiss* most a kioperált golyó, valamint a röntgenfelvételek alapján rokkantsági nyugdíjat akar kérelmezni. Dr. Pál Gábor orsz. képviselőhöz fordult tanácsért és közbenjárásért. Dr. Pál Gábor felvilágosította, hogy sajnos, a kéresemek nincs meg a törvényes alapja. A nyugdíjat 1931 június 15-e előtt kellett volna kérelmeznie valamelyik hatóságnál és így csak méltányosság gyakorlásával lehetne nyugdíjat kiutalni. Ebben az időpontban azonban még nem volt hadirokkant, azután súlyosbodott a lábfejása annyira, hogy legalább hatvan százalékos munkaképtelen. Kissenek öt tagból álló családjá van és méltányos volna a hadügyminiszterium, ha részére az 1934. évi rokkanttörvény alapján nyugdíjat folyósítana.

Gerely Jolán:

Hivatás vagy robot

(A dolgozó leány)

Ara 110 lei és portó.

Kapható könyvostályunkban

* **Meghűlésnél, náthalásznál, mandolalobnál, fülkatarrusnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál** naponta fél pohár természetes „*Ferenc József*” keserűviz nagyon jól tesz, mert a gyomorbeicsatornát alaposan kitisztítja és desinfiálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít. Az orvosok ajánlják.

Ha a köztársasági elnök felesége nem ügyel a közlekedési lámpára. Newyorkból jelentik: New Haven (Connecticut, Egyesült Államok) egyik utcáján *Holly Mihály* közlekedési rendőr felírta egy nagy gépkocsi rendszámát, mely csak a határvonalon túl állott meg a „tilos” jelzésre és gondtalanan hajtás miatt megfeddte a kocsi vezető elegánsan öltözött hölgyet. A közlekedési lekedési bíróság előtt kiderült, hogy a vádlott Roosevelt elnök felesége, aki azzal védekezett, hogy az előtte rohogó villamoskocsitól nem láthatta a forgalmi lámpát. A bíró figyelmeztette Rooseveltnét, hogy nem előzhet kocsiával, ha nem szabad előtte a kilitás, mire az elnökne sajnálkozását fejezte ki és megígérte, hogy megszívleli a tanácsot.

A mercurea-ciuci kereskedők és iparosok panasza. Saját tud. Nap-nap mellett érkeznek panaszok a kereskedők és iparosok részéről, hogy a zugkereskedelem valóságilag virágkorát éli. Hatalmas bóröndökkel hazaló kereskedők jönnek az okiráltságból és hazról-hazra járva, sokszor a közönséget zaklató módon kínálják áruikat. Szövet, szőnyeg, vászonnemű, cérnaarutól elkezdve is citrom, narancs, cipőkrémig minden kapható náluk. A közönség vásárolja is, mert áruik legalább negyven százalékkal olcsóbbak, ami sokakat megcsábít. Csak későre veszik észre, hasznavehetetlen, silány árut kaptak, amikor már az élelmes árusnak bottal üthetik a nyomát. A vendéglős iparosok panasza még jogosultabb. Egész szeker karavánok hozzák az okiráltságból az olcsó bort és cserevásár után mindenkit ellának borral úgy, hogy a vendéglősöknek nyakukon marad a minőségileg jóval jobb, drágábbban beszerzett bor, — adót és más közterheket azonban éppen úgy behajjták, mintha megfelelő forgalommal azokat meg is lehetne keresni. Ezzel szemben az okiráltságbeli árusokat a mai törvények alapján meg sem lehet adózni, mert rendszeren saját termései borukat hozzák forgalomba. Ezeket kívül a kedvezményes vasúti igazolvánnyal rendelkező egyének nyiltan is hirdetik, minden megbízást vállalnak, minden árut beszeresnek, egyszóval a zugkereskedelem annyira elharapózott, hogy megölésel fenyegeti a tisztességes ipart és kereskedelmet. A kereskedői kör és munkakamara fiókja most azzal a kérelemmel fordultak a pénzügyigazgatósághoz, rendőrséghez és fogyasztási ellenőrző közegekhez: vessenek véget ennek a tarthatatlan állapotnak, különben az iparosok és kereskedők egész tömege arra kényszerül, hogy visszaadja iparengedélyét.

A ROMÁNIAI ÉRTÉKILLETEK MEGÁLLAPÍTÁSÁNÁL ALKALMAZOTT ÚJ PENGŐÁRFOLYAM. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium korrendeletemben utasította a vámhivatalokat, hogy további intézkedésig az értékilletek megállapítása terén 27.50 leies pengő-átszámítási árfolyamot alkalmazzanak, még pedig a 38%-os felár hozzáadása nélkül.

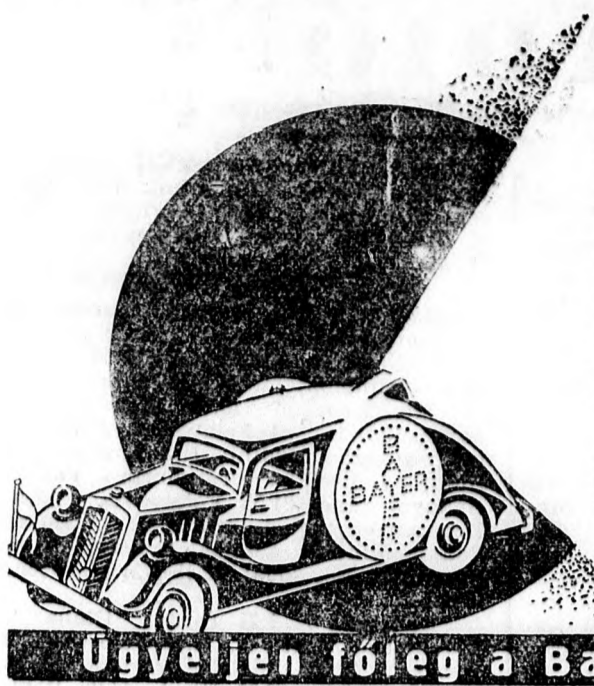
Hadmentességi adót kérnek egy 54 éves süketnéma lakostól. Mercurea-Ciuc. Saját tud. *Gál András* danesti 54 éves, teljesen süketnéma gazdálkodótól 900 lei hadmentességi adó megfizetését kívánja a végrehajtó. *Gál* süketnémanak született és minden katonai szolgálat alól fel van mentve. Az Országos Magyar Párt irodája megtette a szükséges lépéseket arra, hogy ez a nyilván tévedésen alapuló adókövetés hatályon kívül helyeztessék.

Éheznek az eszkimók. Labrador északi felének lakóira rendkívül rossz idők járnak. Óriási éhínség dult az eszkimók között. A segítség rendszerint későn érkezett, az élelmiszerhiány egyre nagyobb méreteket öltött, végül a szerencsétlen eszkimók megették — halászbárkák főkabór-berendezését. Az egyik közelfekvől telepéről kértek sürgős segítséget az éhező lakosok.

BEKULDOTT HIREK

Az első brasovi Szent Antal-estély. Szépszámu közönség érdeklődése mellett tartotta meg a Katolikus Nőegylet idei első Szent Antal estélyét. A Magyar Dalárda férfikara énekszámait vezették be a műsort. *Domby Lajos* szentszéki tanácsos megnyitó beszédében rámutatott a Szent Antal estélyek magasztos célkitűzésére. Háromszékly Piroksa hangulatos szavala után dr. *Fábiánné Beer Ilona Mária* tartott alaposan kidolgozott előadást az asszonyok hivatásáról. Szabó Sámuel saját verseiből olvasott fel. Az igen jól sikerült családias, hangulatos műsort *Domby Lajos* végszavai zárták be.

Maximális árak Timișoarán. Saját tud. A városi időközi bizottság a minisztertanács határozata és az 1923. évi spekulatörvény alapján a közszükségleti cikkek árait maximálta. A maximális árak a következők: liszt- és kenyérréteg megmaradtak változatlanul, vagyis fekete liszt 6.50, feketekenyér 7 lei különként; félbarna és fehér liszt valamint kenyér nem lettek maximálva, elleneben az árak kialakulását ellenőrzik. Húsárak: marhahús sütnivaló 22, levashus első osztályú 18, második osztályú 16 lei, sertéshus karaj 32, combhus első osztályú 28, másodosztályú 24, a borjúhús ára nem lett maximálva, birka 16 és 14 lei. Az időközi bizottság a nyers szalonna árát 32, a hájat 32, a zsír árát 36 leiben állapította meg. Juhturó maximális ára 25, tehénturó 8, száraz bab 8-10 lei kilója, citrom nagyság szerint 3-5 lei darabja, hagyma kilója 2, burgonya belinti 2.50, rózs- és Woltmann-burgonya 2, zöldség 3 lei, tej literje 5, pasztőrözött tej 6, lencse kilója 12, borsó 14, rozs 25, fokhagyma 12, káposzta fejenként 2-5 lei. Tűzifa 10.000 kiló aprítva és házhoz szállítva 5.700 lei, vagy köbméterje aprítva és házhoz szállítva 320 lei, 100 kiló 60 lei. A város kéri fogja, engedélyezték a tojás árának maximálását is, valamint, hogy a kincstári erdők kezelősei szállítsák le a tűzifaárakat. Ezek a kezelőségek diktálják ugyanis az árakat és eljárásuk jó példaként hatna.

ASPIRIN
TABLETTÁK

gripa, reuma és hűlés ellen

PYRAMIDON
TABLETTÁK

rosszulát és főidalmak ellen

PANFLAVIN
PASZTILLÁK

védik a nyakat és gégét a fertőzéstől

HELMITOL
TABLETTÁK

tisztítják a vesét és a hólyagot

Ügyeljen főleg a Bayer keresztre

KÖZGAZDASÁG

Meghosszabbították a munkakönyvek becserélésének határidejét

Oradea. Saját tud. A bucuresti Munkakamara saját körzetében már az elmúlt héten meghosszabbította a munkakönyvek becserélési határidejét s számítani lehet rá, hogy a többi Munkakamara is követni fogja a bucuresti példát. Moga Matei, az oradeai Munkakamara új elnöke csütörtökön telefonon interviált az aradi munkaügyi felügyelőségen és a bucuresti munkaügyi miniszteriumnál, hogy ezt a rendeletet terjesszék ki az oradeai munkakamara

körzetére is. Moga Matei kérése eredményes volt

s a munkaügyi miniszterium s az aradi felügyelőség az oradeai körzetben is meghosszabbította a munkakönyvek becserélésének határidejét november hó 30-ig.

Ez azonban a becserélések legutolsó időpontja s további meghosszabbítást már nem adnak. azért minden munkásnak saját érdeke, hogy a rendelkezésére álló hónap alatt adja be munkakönyvét.

Kiválthatják a munkakönyvet azok is, akik kimaradtak az állampolgársági névjegyzékből

Csütörtök este 7 órakor tartotta első ülését Moga Matei elnöke alatt az oradeai munkakamara új tanácsa.

Givulescu Virgil munkakamara főtákar ismertette a tanácsal a különféle beérkezett kérvényeket. E kérvények között volt az oradeai főziskola (Scola de Menaj) kérvénye, melyben 20 ezer leit kér a munkakamara a főziskola javítására. A munkakamara tanácsa a kérelmet egyelőre elutasította azzal, hogy a jövő évi költségvetésbe fölveszik a kért összeget. (Megjegyezzük, hogy a kérvény Samarineanu Mihainak volt címezve.)

A napirend következő pontjában a főtákar beszámolt a munkaügyi miniszterium telefonbeszéléséről, amely szerint:

mindazok, akik nincsenek felvéve az állampolgársági névjegyzékben s így nincs állampolgársági igazolványuk sem, de katonasági kötelezettségüknek eleget tettek Romániában s megvan a katonai lívretjük, azok a lívret alapján válthatnak munkakönyvet, mesterkönyvet, illetve, a régi munkakönyvüket becserélhetik.

Ez a rendelet írásban még nem érkezett meg a Munkakamarához, mindazonáltal október hó 29-től hivatalosan érvénybelépett.

A lívretet nem szedik be a munkakamara s csupán azt írják be: „are lívret“.

Ez a rendelet — mondanunk sem kell — általános megelégedést talált munkások körében, mert tucatszámra vannak olyanok, akik az állampolgársági bizonyítványuk hányában nem tudták eddig kiváltani, vagy becserélni a munkakönyvüket.

Ezután tárgyalta a tanács az oradeai munkakamara indítványait, melyeket elküldenek az összes romániai munkakamaráknak. Az első indítvány az, hogy

létesítsen a munkakamara muzeumot, melyben gyűjtse össze az egyes vidékek sajátos ipartermékeit, mester munkáit.

Az ország különböző részében levő munkakamarák egymással kicserélnék a saját vidé-

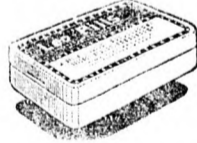
keik ipartermékeit, úgy hogy előreláthatólag gazdag munkakamara muzeumok létesülnének. A javaslatot a tanács helyesnek találta.

Másik indítvány az volt, hogy a munkakamara saiat keretein belül tartson ismeretterjesz-

Dobozokban 30 és 80 leír minden gyógyszerárban és drogeriában kapható!

hanem kizárólag növényi anyagok kivonásából készült szer, amely a terápia régi törvényeit követi és gyorsan, biztosan és enyhén hat

Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

tő oktatásokat, tanfolyamokat. Hosszas vita után a tanács elhatározta, hogy egyelőre csak

román nyelvtanfolyamot rendez, mely azonban nemcsak a nyelv tanítását tűzi ki célul, hanem a munkások általános műveltségi színvonalának az emelését is.

A tanfolyamok megszervezését a munkakamara magántisztviselő szakosztálya Muth Gyula miniszteri kiküldöttel karöltve fogja elvégezni. Egyben a tanács tervbevette más hasznos és mulhatatlanul szükséges tanfolyamok megszervezését.

Elhatározták, hogy

a kamara ugyancsak saját kezében ipari laboratoriumot (vegyszerkészítő intézetet) létesít, mely mindenkor a munkások, ipa-

rosok s a kamara tagjainak rendelkezésére álljon.

A napirenden levő kérdések letárgyalása után a különböző gyűlésekre nevezte ki a munkakamara kiküldöttait. Így a Bucurestiben november 9-én tartandó munkakamara nagygyűlésre küldött ki egy bizottságot a kamara.

A munkakamara tanácsának ülése ezzel véget is ért.

A Shell-konzern százmillió lei értékű beruházással fejleszti a Duna-hajózást

Budapestről jelentik: A „Shell-konzern“ név alatt ismeretes világcég, amely a román petróleum- és olajiparban is óriási méreteinek megfelelő szerepet játszik, az utóbbi időkben igen nagy beruházásokat eszközölt a Duna-hajózás fellendítése érdekében. A vállalat ily irányú tevékenységét a csepeli Duna-kikötő felépítésével egyidőben kezdte meg. Most újabb jelentős megrendeléseket tett. A Ganz Művek-et megbizta, hogy motoros vontatóhajót és hét úszályhajót építsen.

A motoros vontató 1200 lóerőt tud „hegyemenetben“ — tehát a víz sodra ellenében — kifejteni és sebessége ugyancsak hegyemenetben hat és fél órákilométer, teljes terhelés mellett. A motorhajó különös tekintettel lesz a folyam változó vízállására, valamint a Vaskapu és a Kazánszoros különleges hajózási viszonyaira is. Az úszályokat nyersolaj szállítására rendezik be s befogadóképességük egységenként 80 vasuti vagonnak felel meg. Így tehát a motoros vontató — teljes kihasználás esetén — egyszerűen ötszázhatvan vagon nyersolajat szállíthat a dunai kikötőkbe.

Ötvenkilenc méter lesz a hossza a vontatóhajónak, amelyet a hajóépítési technika minden új vívmányával felszerelnek. A Ganz Művek a legrövidebb időn belül megkezdte az építkezést és beavatottak szerint az új hajót, úszályvaival együtt, tíz hónapon belül vízrebocsátják.

Finnországban nagy a kereslet márkázott magyar borok iránt. Budapestről jelentik: Az Oy Alkoholilike Ab, Helsinki, — amely név alatt a finn alkoholmonopólium működik — a napokban egy vagon palack érett égri bikavért, valamint több ezer palack debrői hárslevelűt rendelt a Hungária Borpince Rt., ezelőtt Püspöki Uradalmi Borpince Rt.-nél. Ezelőtt a finn alkoholmonopóliumnak ez a cég csak palacéret csopaki borokat szállított több ízben és így újabb híres magyar borok nyertek előreláthatólag piacot Finnországban. Ez különösen nagy fontossággal bír ez évben, amikor az országban óriási a bortermés és az export fontossága növekszik különösen azon államok felé, amelyek eddig mint magyar borfogyasztók alig jöhettek tekintetbe.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, NOVEMBER 1.

București. 7.30 Reggeli műsor. 11.30 Harangszó. Egyházi beszéd. 11.50 Egyházi ének gramofonlemezek. Egyházi felolvasás. 12.10 Karének. 12.40 Időjelzés, vizállás, sport. 12.50 Dinicu-zenehar hangversenye. 14.10 Hírek. 14.30 A Dinicu-zenekar hangversenye folytatása. 15 Gazdasági szakelőadás. 19 Időjelzés, időjárás, időszertű anyag. 19.15 Jazz-zenekar hangversenye, melynek szünetében körülbelül 20 Felolvasás. 21 Karének. 21.30 Offenbach: Pedichole, háromfelvonásos operett, melynek szünetében: Hírek és Sport.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia-templomból. A szentbeszédet Mátrai Gyula dr. tb. pápai káplán, az Örökimádás-templom lelkésze mondja. 12.15—13.15 Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet Krajnyák Gábor dr. tb. kanonok mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Kamarazene-együttes. 14.30 Világhíradó. 14.45 Hanglemezek. 15.45 Egészségügyi kalendárium. 16 Gazdáknak. 17 Közvetítés Milánóból. 18 A rádió szalonzenekara. 18.55 Az Operaház előadásának ismertetése és 19 az előadásnak a közvetítése: Requiem. 21.10 Bangha Béla előadása. 21.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22.40 Hírek. Halottak napjának elbűvölő tekintettel a rádió további műsora nem ad. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, NOVEMBER 2.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Rádiózenekar. Donizetti: Don Pasquale, nyitány. Rubinstein: Az ördög, balett. Grieg: I. Peer Gynt, szvit. Rust: Őszi idő. Svendsen: Lengyelke. 19 Időjelzés, időjárás, időszertű anyag. 19.15 A zene folytatása. Manfréd: Szvit. Delibes: Kassya. balett. Gál: Délsláv szvit. 19.55 Felolvasás. 20.55 Híres énekesek gramofonlemezei. 20.50 Anghel Viorica francia műdalokat énekel. 21.10 Felolvasás. 21.25 Respighi: Vonósnygyes. 22.05 Stroescu Konstantin dalestje. Barsan: Lassu. Jora: Négy dal. Jelescu: Három dallam. 22.45 Vendégülöi zene. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14.30 Hírek. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Takács István dr előadása. 18.30 A Vakok énekkara. 19.30 Vargha István dr előadása. 19.55 Wehner Géza orgonahangversenye. 20.45 Várady Aranka szaval. 21.10 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22.30 Hírek. 22.55 Hanglemezek. 24 Hírek német nyelven. 1.05 H.

KEDD, NOVEMBER 3.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.15 Gramofonlemezek. 20 Felolvasás. 20.20 Az Edelweis-négyes tiroli zenét játsszik, közreműködik Petala Mia. 20.55 Ivanescu Viktor énekei. Penino: Miért? Buzzi—Peccia: Szerelmi kín. Tagliaferri: Dalok a szerelem. Denza: Kék szem. 21.15 Felolvasás. 21.30 Szimfonikus hangverseny. 23.20 Gramofonlemezek. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Katonazene. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyoknak. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Mikrofonséta Budán a Várhegy barlangjában. 18.45 Magyar kamarazene. 19.30 Selmezy László előadása. 20

Bodán Margit magyar nótákat énekel. 21.10 Közvetítés a Művész Színházról. Aranyhal. 21.50 Hírek. 22.40 Hírek. 23.35 A rádió szalonzenekara. 24 Ottlik György francia nyelvű előadása. 1.05 Hírek.

SZERDA, NOVEMBER 4.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Operettlemezek. 19.15 Zenetörténeti előadás hangpéldákkal. 21 Felolvasás. 21.20 Szarvas Antal hegedül. Nardoni: D-dur verseny Debussy: Holdfény. Leclair: Tamourin. Falla—Kreisler: Spanyol tánc. 21.50 Felolvasás. 22.10 Hameiu Konstanca énekel. Ponchielli: Gioconda, ária. Bohm: Mint az árnyék. Roesi: Nitra, ária. Borgovan: Bölcsőd. 22.45 Kis rádiózenekar 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Rendőrzenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Greizinger István zongorázik. Bertók Ferike énekel. 17.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Faragó Ferenc dr előadása. 18.30 Cigányzene. 19.15 Huszár Pufi csevegése. 19.45 Regina Schütz zongorázik. 20.20 „Fiatalok rádiószínház”. Beci Gynt. 23 Hírek. 23.20 Szalonzenekar. 24 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÉK, NOVEMBER 5.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Julea Vazul zeneekara. 20 Felolvasás. 20.20 Cortot zongorázza az gramofonlemezei. 20.45 Könyvek. 21 Hella Aida énekel. Gluck: Alceste, ária. Gounod: Aegina. Korngold: A holt város, ária. Puccini: Il Pagliaccio, ária. 21.25 A Rádiózenekar hangversenye ének közvetítése. 22.45 Vendégülöi zene. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Endre Béla zene együttese. 15.40 Hírek. 17.15 Asszonyoknak. 18.30 Pontos időjelzés. 18 Gazdáknak. 19.40 Kaffka Ester előadása. 20.10 Derrin Boneva bolgár népdalokat énekel. 20.40 Sétér István előadása. 21.30 Hans von Benda berlini kamarazeneekara. 22.30 Hírek. 22.30 Schuller Dező dr előadása. 23.00 Tangózenekar. 23.10 Időjárásjelentés. 23.45 A rádió szalonzenekara. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, NOVEMBER 6.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.15 A Jonescu—Gaina zenekar hangversenyének közvetítése. 19 Időjelzés, időjárás és időszertű anyag. 19.15 A zene folytatása. 20 Felolvasások. 20.25 Operaközvetítés. Utána: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Városkép Miskolcra. 18.30 A rádió szalonzenekara. 18.55 Sportközlemények. 19.30 Maros László csevegése. 20 Lugossy István tárogatózik. 20.20 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 az előadás közvetítése: Tosca. 21.15 Hírek. 22.10 Külügyi negyedóra. 23.05 Időjárásjelentés. 23.10 Jazz. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 Csevegés. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, NOVEMBER 7.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazene. 19 Időjelzés, időjárás, időszertű anyag. 19.15 A rádiózenekar hangversenye, melynek szünetében körülbelül 20 Felolvasás. 21 Üzenetek. 21.25 Jazz. 22 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Postás zenekar. 13.30 Hírek. 14.15 Pontos időjelzés. 14.40 Szervánny Péter hegedül. 15.40 Hírek. 17.15 Markó Gyula előadása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Látogatás egy kerámikus műhelyben. 18.50 P. Jámbovági zongorázik. 19.30 A Rádióélet rejtélynappályzata. 20 A rádió szalonzenekara. 20.50 Mihály Zsigmond tb. kanonok, a Katolikus Karitásztársulatjának előadása. 21 Három egyfelvonásos. 21.55 Hírek. 22.15 Budapesti Hangversenyzenekar. 23 Időjárásjelentés. 23.45 Táncclemezek. 24 Hírek.

Mindenszenti gyertya
negyedkiló 12 lei
Aszódinál Oradea Sas-palota

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 4 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az állatkeresőknek 33 százalékos kedvezmény).
Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Kapualatti
butorozott szoba, külön előszobával, esetleg ellátással is kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

Butorozott szoba
teljes ellátással november 1-re kiadó. Str. Ciordas No. 50.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagănuțului 12. sz.

Kiadó
egyszobás lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17. szám.

Különféle

ŐSZI ÜLTETÉSRE
gyümölcsfát, fenyőt, bukszust, rózsát nagy készlet miatt nagyon olcsón árul. **CZIRA** kertészet. Oradea, Str. Prága 24.

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár. Oradea.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. **HERBST** ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Sírlámpák,
öblönyök eladók. Oradea, Bul. Regele Ferdinand 13. az udvarban jobbra.

ELŐ- ÉS MŰVIRAG KOSZORUK
Mindszentre és temetésre legszebb kivitelben, legolcsóbban készíti **CZIRA** virágüzlet. Oradea P. Reg. Maria 2

Epekő,
vesekőbántalmaitól és gyomorhajtától, kövezéstől és reumájától könnyen és gyorsan szabadulhat. Kérjen választékot csatlakozásával Utmutatót „Sanitas” jellege alatt. Cím a kiadóhivatalban.

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Alkalmazás

Gyümölcskezelő,
kertész, aki felelősség mellett oltszót, gyümölcsfákat és rózsafákat, a méhészetben is nagy jártassággal bír, állást keres. Címekét a kiadóba kér.

Oktatás

Felelősséggel
elvállalom elemisták, liceumi magántanulók és liceumi rendes tanulóknak házi oktatását, előkészítést. Cím a kiadóban.

Onnek is szüksége van arra,
hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet! Játssza és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója,

a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szöveggel és a feladványok megfajlásával kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

A NÉMET NYELV ISMERETE MA MÉR MINDENKI SZÁMÁRA LÉTERDEK!

Ára tízve 200 lei és 10 lei portó.

Kapható: **KÖNYVOSZTALYUNKNAL.**

Nyisztor Zoltán

// **Felhőkarcolók**
Oserdők
Hazátlanok

(Délamerikai útitípek).

Ára 95 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.